NINOVE INGHELANTSITE BURCHSTRAAT

NOTA

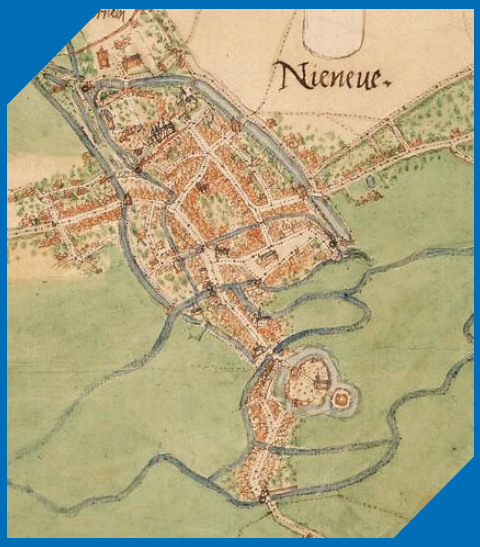

INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING VOOR STREEKONTWIKKELING IN ZUID-OOST-VLAANDEREN

GENTSESTEENWEG 1 B
9520 SINT-LIEVENS- HOUTEM
TEL 053 64 65 20

INFO@SO-LVA.BE
WWW.SO-LVA.BE

NINOVE INGHELANTSITE BURCHTSTRAAT

NOTA PROEFPUTTENONDERZOEK- 2024C431

LAURE MEESEN

DOSSIERSAMENSTELLING
Cateline Clement & Laure Meesen

PROJECT
Ninove Inghelantsite Burchtstraat – vernieuwing Inghelantsite - nota (proefputtenonderzoek)
Projectcode:2024C431
Projectnaam: 24-NIN-IS
Identificatie bekrachtigde archeologienota: ID 28230
SOLVA Archeologierapport nr. 308

OPDRACHTGEVER
Stad Ninove
contactpersoon: Marijke De Paepe
Centrumlaan 100
9400 Ninove
Tel: 054/50.50.50
marijke.depaepe@ninove.be

OPDRACHTHOUDER
SOLVA
Projectteam: Archeologie
Gentsesteenweg 1B
9520 SINT-LIEVENS-HOUTEM
Tel: 053/64 65 20
info@so-lva.be

BEWAARPLAATS ARCHEOLOGISCH ENSEMBLE
Erkend onroerend erfgoeddepot **SOLVA** archeologisch depot
p/a Industrielaan 25b
9320 EREMBODEGEM
Tel: 053/64 65 36
archeologie@so-lva.be

WETTELIJK DEPOTNUMMER
D/2024/12.857/25

Kaft: Uitsnede van de kaart van de stad Ninove door Deventer (ca. 1565).

Copyright: Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SOLVA. Alle foto's, tenzij anders vermeld: © SOLVA

Inhoudsopgave

1 SAMENVATTING 4
1.1 PLANMATIGE CONTEXT 4
1.2 WETTELIJK KADER 4
1.3 RESULTATEN 4
2 VERSLAG VAN RESULTATEN 6
2.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE 6
2.1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS 6
2.1.2 DE ONDERZOEKSOPDRACHT 7
2.1.3 WERKWIJZE EN STRATEGIE VAN HET VOORONDERZOEK 8
2.2 ASSESSMENTRAPPORT 13
2.2.1 BESCHRIJVING VAN DE AARDKUNIDGE OPBOUW VAN HET ONDERZOCHTE GEBIED 13
2.2.2 ASSESSMENT VAN DE SPOREN, SPOORCOMBINATIES EN ARCHEOLOGISCHE STRUCTUREN . 17
2.2.3 ASSESSMENT VAN DE VONDSTEN 46
2.2.4 ASSESSMENT VAN DE STALEN 47
2.2.5 CONSERVATIE-ASSESSMENT 47
2.2.6 DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHTE GEBIED 47
2.2.7 CONFRONTATIE VAN DE BEVINDINGEN MET DE RESULTATEN VAN VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES 52
2.2.8 DE VERWACHTINGEN TEN AANZIEN VAN HET ARCHEOLOGISCH ERFGOED 55
2.3 BIBLIOGRAFIE 60
2.4 BIJLAGEN 60
2.4.1 LIJST VAN PLANNNEN, FIGUREN, FOTO'S EN KAARTEN 60
2.4.2 TEKENINGENLIJST 60
2.4.3 FOTOLIJST 60
2.4.4 SPORENLIJST 60
2.4.5 VONDSTENLIJST 60
2.4.6 STALENLIJST 60

1 SAMENVATTING

1.1 PLANMATIGE CONTEXT

De stad Ninove wil de heraanleg van de Inghelantsite bewerkstelligen. Het gaat hierbij om de aanleg van de tuin van de Inghelantsite en de heraanleg van de Burchtstraat. Ter hoogte van de Burchtstraat komt tevens een gescheiden rioleringsstelsel. Vanaf de tuin van de Inghelantsite naar de Graanmarkt komt er een doorsteek voor fietsers en voetgangers.

1.2 WETTELIJK KADER

De zone bevindt zich binnen een beschermde archeologische site of archeologische zone. Bovendien bedraagt de oppervlakte van het projectgebied meer dan 300 m² en de ingreep in de bodem meer dan 100 m².

Derhalve diende in uitvoering van **art. 5.4.1 3°** van het Onroerend Erfgoeddecreet d.d.12 juli 2013, een archeologienota te worden opgesteld ten behoeve van het indienen van de **omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen** voor de heraanleg van de Inghelantsite. Er zijn voor dit dossier geen vrijstellingen van toepassing op bovenvermeld artikelnummer.[1]

1.3 RESULTATEN

SOLVA voert in opdracht van stad Ninove het voorgeschreven archeologische vooronderzoek uit. Ten behoeve van het bekomen van een bekrachtigde archeologienota is reeds een bureaustudie opgesteld door Group Van Vooren.[2]

De **bureaustudie** gaf een hoge verwachting aan voor sporen en vondsten uit de middeleeuwen en postmiddeleeuwen. Met mogelijk een kans op sporen die te linken zijn aan de 13de- en 18de-eeuwse fasen van de hospitaalsite, maar een kleine kans op eventuele begravingen te linken aan de site. Voorts spreekt men in de archeologienota ook van een hoge verwachting betreffende steentijd. In het programma van maatregelen zijn twee zones in het projectgebied weerhouden voor verder vooronderzoek, dit door middel van proefputten. Voor de geplande werken ter hoogte van de Burchtstraat is een werfbegeleiding geadviseerd.[3] Over de eventuele aan- of afwezigheid van archeologische sporen binnen de afgebakende zones konden in het bureauonderzoek geen sluitende vaststellingen gedaan worden.

Het uitgevoerde **proefputtenonderzoek (2024C431)** moet dus meer duidelijkheid verschaffen over de bewaring en de aanwezigheid van de (eventuele) archeologische sporen.

Tijdens het proefputtenonderzoek zijn in de zone aan de Burchtstraat hoofdzakelijk 16de tot 19de-eeuwse ophogingspakketten aangetroffen. Voorts zijn er verschillende sporen geregistreerd die gelinkt kunnen worden aan de postmiddeleeuwse hospitaalsite. Kalkkuilen, een loopvlak, een natuurstenen fundering, ophogingslagen en een vermoedelijk tuinlaag kunnen hiermee in verband gebracht worden. Een muur, vloer, kasseipad en oudste ophogingslagen kunnen gelinkt worden aan de laatmiddeleeuwse bewoning op de site. In de zone ter hoogte van de geplande doorsteek voor voetgangers en fietsers zijn hoofdzakelijk ophogingslagen uit de 17de tot 19de eeuw aangetroffen. Verder zijn er enkele kuilen, een muur en een akkerlaag aangetroffen die te dateren zijn in dezelfde periode. De muren en vloer uit zone VI kunnen ook

[1] Het uit te voeren archeologisch onderzoek valt onder de toepassing van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 4 december 2015 en de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0 van 1 april 2019.
[2] 2023J143, ID 28230
[3] Van den Bruel *et al.* 2023b.

geplaatst worden in deze periode. Ze maken deel uit van een gebouwtje dat te zien is op historische kaarten uit de 19de eeuw.

Het vooronderzoek door middel van proefputten bracht duidelijke archeologische sporen aan het licht in de zone aan de Burchtstraat. De geplande werken in deze zone zorgen ervoor dat het aangetroffen archeologische erfgoed niet *in situ* kan bewaard worden. Er dringt zich verder onderzoek aan door middel van een **vlakdekkende opgraving** op verschillende archeologische niveaus. De zone waar de doorsteek voor fietsers en voetgangers komt wordt **niet weerhouden voor verder onderzoek**. De geplande werken raken slechts de eerste 50cm tot 90cm van de postmiddeleeuwse ophogingslagen. De muurresten van het 19de-eeuwse gebouwtje zijn tijdens het proefputtenonderzoek in hun volledigheid in kaart gebracht tot op verstoringsdiepte.

2 VERSLAG VAN RESULTATEN

2.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Bekrachtigde archeologienota: ID 28230
Projectcode: 2024C431
Sitecode: 24-NIN-IS
Wettelijk depotnummer: D/2024/12.857/25
Naam en erkenningsnummer erkende archeoloog: SOLVA OE/ERK/Archeoloog/2015/00038
Locatie:
Oost-Vlaanderen, Ninove, Inghelantsite Burchtstraat
Bounding box:
punt 1: x=125697.89/ y= 169319.84
punt 2: x= 125816.61/ y= 169460.04
Kadastrale gegevens:
Ninove, 2de Afdeling, Sectie B, percelen 1088R, 1150C en 1150D. (zie Figuur 2)
Topografische kaart: zie Figuur 1
Betrokken actoren:
Erkend archeoloog - veldwerkleider: Cateline Clement
Assistent-archeoloog: Laure Meesen
Redactie: Wouter De Maeyer
Wetenschappelijke advisering:
Niet van toepassing

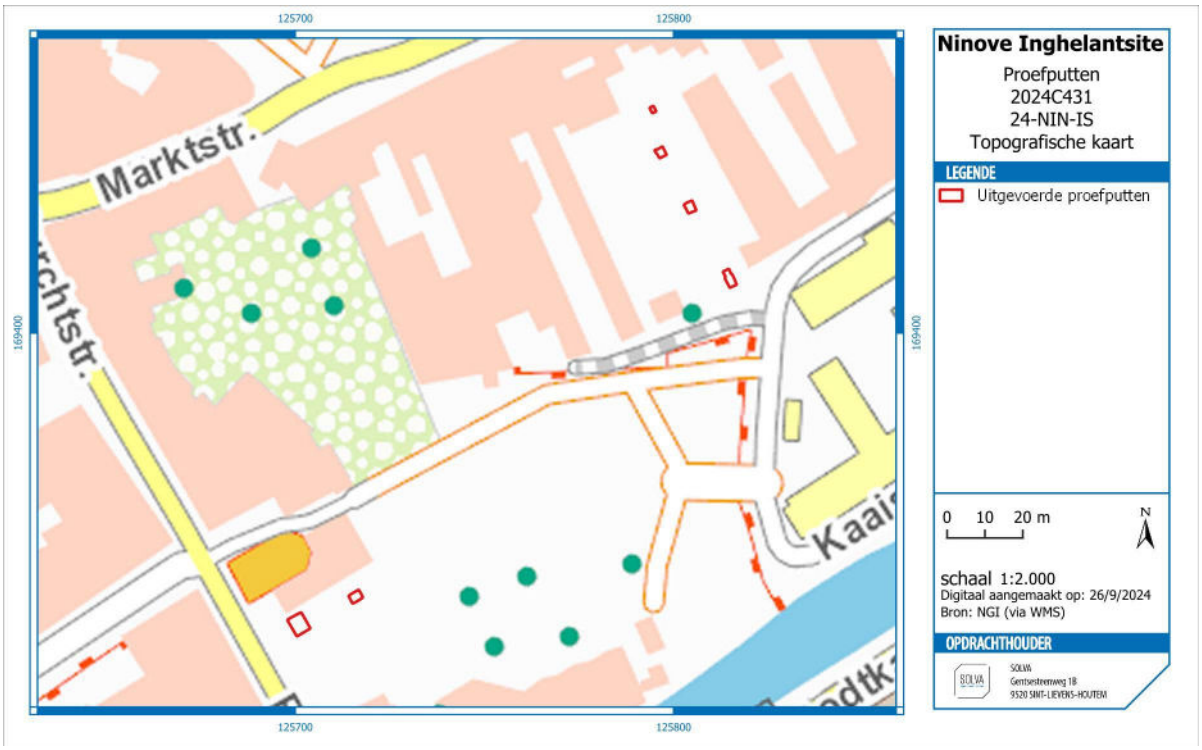

Figuur 1: De uitgevoerde proefputten op de topografische kaart.

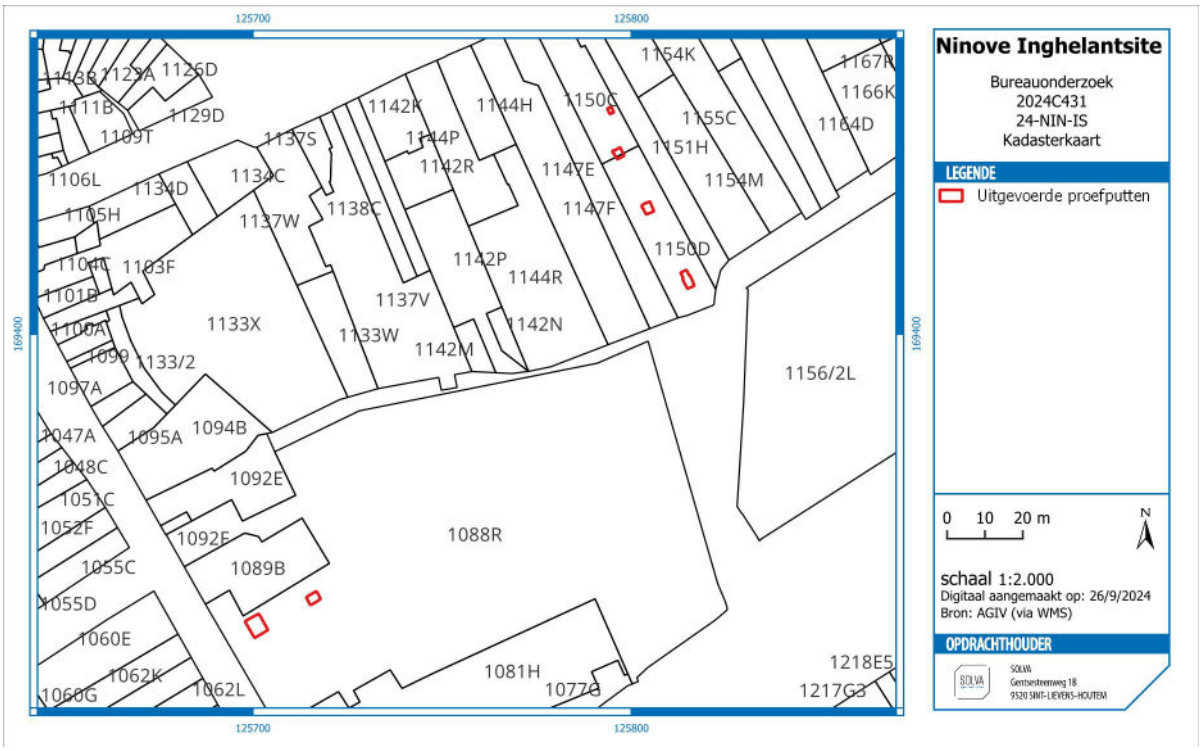

Figuur 2: De uitgevoerde proefputten op de kadasterkaart.

2.1.2 DE ONDERZOEKSOPDRACHT

2.1.2.1 VRAAGSTELLING

Onderstaande onderzoeksvragen zijn overgenomen uit het programma van maatregelen van de archeologienota (2023J143, ID28230):[4]

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie…)?
- Is er een aard(bodem)kundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen?
- Welke archeologisch relevante sporen zijn er aanwezig?
- Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefputten een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen…) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja:
    - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
    - Wat is de omvang?
    - Komen er oversnijdingen voor?
    - Wat is het geschatte aantal individuen?
- Hoe kunnen de archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de wetenschappelijke waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

[4] Van den Bruel *et al.* 2023b.

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
    - Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
    - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
    - Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
    - Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Wat is de te volgen strategie bij een vervolgonderzoek?

2.1.2.2 DE RANDVOORWAARDEN

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in het hoofdstuk 8.6 (proefsleuven en proefputten) van de Code van Goede Praktijk 4.0.

2.1.3 WERKWIJZE EN STRATEGIE VAN HET VOORONDERZOEK

2.1.3.1 MOTIVERING VAN DE ONDERZOEKSSTRATEGIE, -METHODE EN –TECHNIEKEN

2.1.3.1.1 STRATEGIE

De eerder uitgevoerde bureaustudie (2023J143, ID28230)[5] geeft aan dat er een verwachting is voor archeologische resten uit de steentijd t.e.m. de nieuwe tijd. Aan de hand van een eerder uitgevoerd bureauonderzoek door Group Van Vooren zijn bepaalde delen van het projectgebied in de bureaustudie weg geschreven. Enkel het lijntracé van de Burchtstraat, de rioleringssleuf tussen de Burchtstraat en de Inghelantsite en de doorsteek voor voetgangers en fietsers tussen de Inghelantsite en de Graanmarkt zijn weerhouden voor verder onderzoek. Volgens de bureaustudie is er op deze locaties nog een reële kans op de aanwezigheid van archeologische sporen en zouden deze bedreigd kunnen worden door de geplande werken. Ter hoogte van de Burchtstraat is een werfbegeleiding geadviseerd. Op de locatie van de rioleringssleuf en de doorsteek is verder vooronderzoek door middel van proefputten geadviseerd. Verder onderzoek zou immers kunnen leiden tot verdere kenniswinst over de geschiedenis van de historische stadkern van Ninove in de middeleeuwen en nieuwe tijd.

2.1.3.1.2 METHODEN EN TECHNIEKEN

Het terreinwerk van de twee eerste zones vond plaats tussen 09 april 2024 en 11 april 2024 en nam in totaal 3 werkdagen in beslag. De overige vier zones zijn onderzocht op 26 en 27 augustus 2024.

Voor de gehanteerde onderzoekstechnieken is hoofdstuk 8.6 van de Code van Goede Praktijk van toepassing. Het gaat om proefsleuven voor een site met complexe verticale stratigrafie (hoofdstuk 8.6.3).

Na het machinaal verwijderen van de verharding, legde een graafmachine met een platte bak de proefputten verder aan. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. De putten zijn afgegraven tot op het eerste archeologisch leesbare niveau. De grond werd gescheiden afgegraven en afgevoerd of gestockeerd naast de proefput of binnen de werfinrichting. Het dichten gebeurde op een manier dat de originele bodemopbouw opnieuw werd bekomen.

De sporen zijn na het afgraven onmiddellijk manueel opgeschoond, gefotografeerd met een fotobordje (met projectcode 24-NIN-IS / 2024C431), beschreven in de **SOLVA**-Archeologiedatabank en topografisch ingemeten met een RTS. Alle vondsten kregen een uniek identificatienummer (= vondstnummer). De profielen of profielputten zijn geregistreerd om op die manier een beter beeld te krijgen van de

[5] Van den Bruel *et al.* 2023a.

bodemopbouw. Elk profiel is gefotografeerd en per laag beschreven. Van alle sleuven en profielen is de precieze locatie topografisch ingemeten.

Het gebruik van **gestandaardiseerde fiches** en een gestandaardiseerde nummering van de sporen en de lagen in een spoor – en alles wat daarmee samenhangt (foto's, plannen, vondsten, …) – heeft niet alleen te maken met het stroomlijnen van de registratie op het veld, maar ook met de verwerking van deze gegevens tijdens de rapportage.

De Dienst Archeologie van **SOLVA** heeft in de loop van 2009 de ontwikkeling van een **databank** geïnitieerd. Haar doel is het kunnen zowel invoeren en opslaan, als raadplegen en beheren van alle gegevens – velddata en externe informatie – in één systeem. Daarenboven is het de opzet om met de databank overzichtelijke lijsten te kunnen genereren, die als bijlagen kunnen dienen in de rapporten.

De absolute basis van de databank, de kleinste atomaire eenheid als het ware, is het **spoor**. Dit valt uiteen in acht types: 'laag', 'muur', 'vloer', 'skelet', 'hout', 'vondst', 'vertical feature interface' of 'VFI' en 'horizontal feature interface' of 'HFI'. Voor elk type spoor bestaat één gestandaardiseerde fiche in de databank. Aan deze kleinste eenheid wordt alles gekoppeld: plannen, tekeningen, foto's én vondsten. Bovendien worden op dit niveau de eerste relaties gelegd tussen de sporen onderling: een spoor 'is recenter', 'is ouder', 'gelijktijdig met' of 'hetzelfde als' een ander spoor.

Op een tweede niveau in de databank staan de **spoorcombinaties**. Deze groeperen één of meerdere sporen. Elke spoorcombinatie krijgt een individueel nummer, namelijk het nummer van het eerste spoor dat tot deze spoorcombinatie behoort. Het is evenwel niet zo dat elk spoor noodzakelijk deel uitmaakt van een spoorcombinatie. Verstoringen en 'negatieve sporen', sporen die na couperen geen of een natuurlijk spoor blijken te zijn, worden niet tot het niveau van een spoorcombinatie gebracht, maar bestaan enkel tot op het spoorniveau. De plannen, tekeningen, foto's en vondsten die gekoppeld zijn aan een spoor worden door de databank automatisch verbonden aan de spoorcombinatie waartoe ze behoren. Vanuit dit niveau kan men dus makkelijk navigeren in de verschillende sporen van die spoorcombinatie en waaraan de vondsten, plannen, tekeningen en foto's verbonden zijn. Op dit niveau laat de databank eveneens toe chronologische/stratigrafische relaties te leggen tussen de spoorcombinaties onderling.

Het derde niveau in de databank bevat de **structuren**. Structuren groeperen op hun beurt één of meerdere spoorcombinaties. Ook zij krijgen een individueel nummer, met name het eerste spoorcombinatienummer dat tot deze structuur behoort. Indien bijvoorbeeld een gebouwplattegrond (structuurniveau) is vastgesteld, bestaande uit verschillende paalsporen (spoorcombinatieniveau), dan zal deze gebouwplattegrond het nummer dragen van een spoorcombinatie (een paalspoor) die deel uitmaakt van deze structuur. Elk paalspoor (spoorcombinatieniveau) kan op zijn beurt bestaan uit een paalkern (spoorniveau) en een insteek (spoorniveau). Opnieuw is het zo dat niet elke spoorcombinatie tot een structuur hoeft te behoren. De databank groepeert onder een structuur telkens de plannen, tekeningen, foto's en vondsten die gekoppeld zijn aan de spoorcombinaties die deel uitmaken van de structuur. Opnieuw is vanuit het structuurniveau gemakkelijk te navigeren tussen de verschillende spoorcombinaties die ertoe behoren en zo, verder afdalend, uiteindelijk tussen de verschillende sporen. Op dit niveau kunnen eveneens chronologische/stratigrafische relaties gelegd worden tussen structuren.

Wat de **vondsten en de staalnames** betreft, wensen we mee te geven dat de databank een uitgebreide mogelijkheid tot determinatie, datering en assessment voorziet. Dit gebeurt zoals vermeld op het spoorniveau. Hieraan zijn de verschillende vondst- en staalnummers van de vondsten gekoppeld. Bij het ingeven van de vondsten wordt 'automatisch' een datering gegenereerd, maar deze kan manueel overschreven worden. Dit geldt op spoor-, spoorcombinatie- en structuurniveau. De databank laat eveneens toe de vondstgegevens te bevragen en te exporteren naar Excel. Bovendien kan voor elke vondst een logboek van de verschillende behandelingen aangemaakt worden.

De databank bevat tot slot alle relevante documenten met betrekking tot een project in een map '**bijlagen**': rapporten, plannen, overzichtsfoto's, rapporten natuurwetenschappelijk onderzoek, totaalplan…

2.1.3.2 INPLANTINGSPLAN VAN DE PROEFPUTTEN

Zone I en II bevinden zich ter hoogte van de rioleringssleuf tussen de Burchtstraat en de Inghelantsite. Hier is vooral rekening gehouden bij de inplanting van de putten met de verwachte historische bebouwing die te zien is op de Poppkaart (de hospitaalsite). Zone I bevindt zich ter hoogte van deze bebouwing en zone II bevindt zich buiten de bebouwing.[6]

Zone III, IV, V en VI bevinden zich ter hoogte van percelen 1150C en 1150D. Hier komt de geplande doorsteek voor fietsers en voetgangers. Bij de inplanting van de proefputten is vooral rekening gehouden met de praktische uitvoerbaarheid op het terrein. Omwille van deze reden zijn de proefputten ten zuiden van de huidige bebouwing geplaatst.[7]

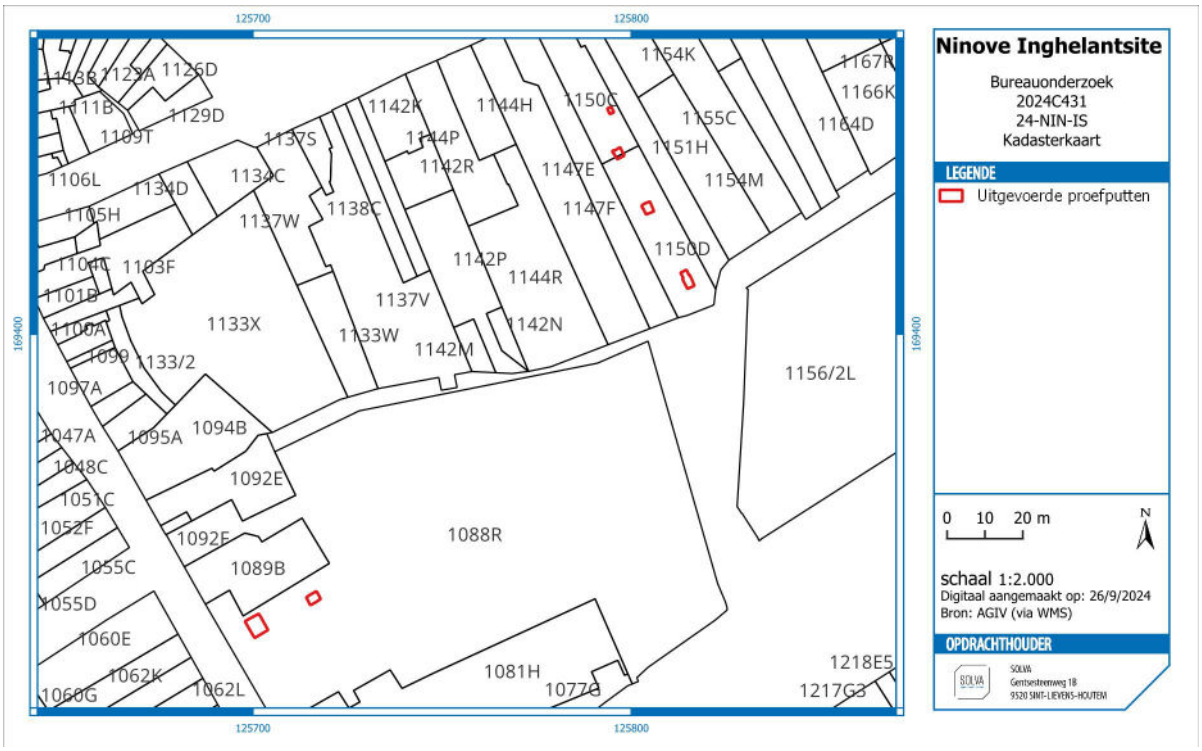

Figuur 3: De uitgevoerde proefputten op de kadasterkaart.

[6] Van den Bruel *et al.* 2023b.
[7] Van den Bruel *et al.* 2023b.

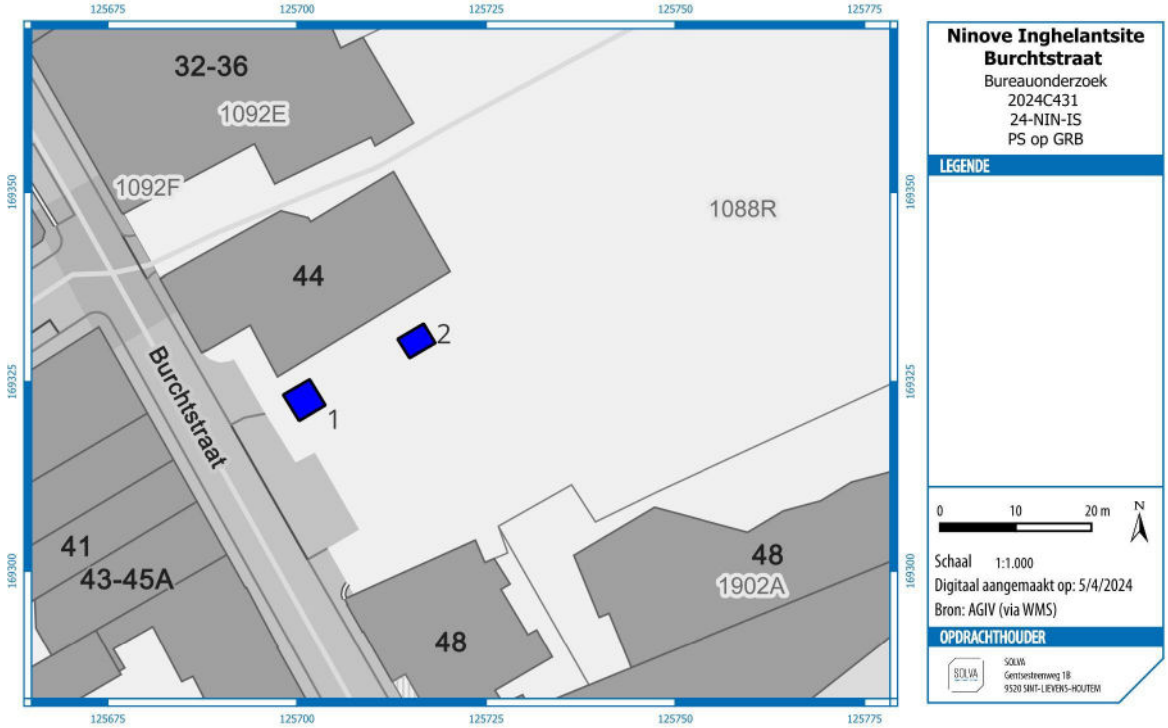

Figuur 4: Detail van de uitgevoerde proefputten ter hoogte van de Burchstraat.

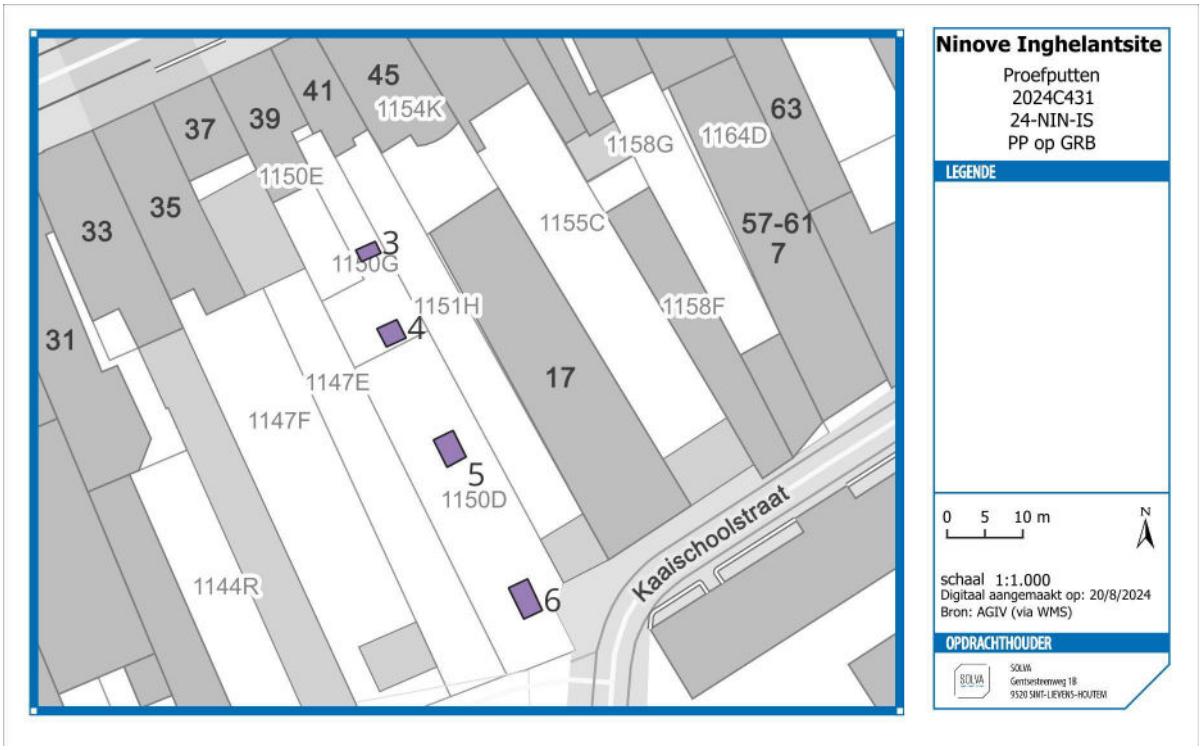

Figuur 5: Detail van de uitgevoerde proefputten ter hoogte van de geplande doorsteek.

2.1.3.3 BESCHRIJVING VAN DE OPENGELEGDE OPPERVLAKTE

Zone I	20,33m²
Zone II	7,51m²
Zone III	1,88m²
Zone IV	5,39m²
Zone V	6,54m²
Zone VI	9,20m²

2.1.3.4 MOTIVATIE VAN DE KEUZE TEN AANZIEN VAN DE SELECTIE VAN VONDSTEN

Tijdens het terreinwerk is geen selectie gebeurd bij het recupereren van de vondsten. Om een zo compleet mogelijk beeld van de site en de archeologische restanten te verkrijgen, is alles verzameld, voorzien van een vondstnummer (= uniek volgnummer) en opgenomen in de **SOLVA**-Archeologiedatabank.

2.1.3.5 MOTIVATIE VAN DE KEUZE TEN AANZIEN VAN DE STAALNAME

Bij enkele sporen is een staalname gebeurd van houtskool in functie van een eventuele 14C-datering. Van één spoor is een macrostaal genomen. Van muur I-1 is één natuursteen ingezameld als staal. De staalnames zijn voorzien van een staalnummer (= uniek volgnummer) en opgenomen in de **SOLVA**-Archeologiedatabank.

2.1.3.6 BESCHRIJVING VAN HET GEBRUIKTE MATERIAAL

De afgraving gebeurde met een graafmachine met een platte bak van 1,2m breed. De foto's zijn genomen met een Canon EOS 200D. De vondsten zijn per laag gerecupereerd en in vondstenzakjes gestoken. Deze worden onmiddellijk voorzien van een uniek volgnummer (= vondstnummer). Het digitaal inmeten van de sporen en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in TAW) werden gedaan met een totaal station (Trimble S5). De registratie van de archeologische sporen gebeurde met een tablet met een *Filemaker 15 go* app.

2.1.3.7 BESCHRIJVING EN MOTIVERING VAN EVENTUELE AFWIJKENDE METHODIEK EN VAN EVENTUELE BIJSTELLINGEN VAN DE OORSPRONKELIJKE STRATEGIE

Wegens omstandigheden op het terrein en het niet ter beschikking hebben van de exacte coördinaten van de uitgezette proefputten in het programma van maatregelen van de archeologienota[8], wijken de locaties van de uitgevoerde proefputten enigszins af van deze uitgezet in de archeologienota. Desalniettemin bevinden alle proefputten zich binnen de afgebakende zones voor verder vooronderzoek, zoals opgesteld in de archeologienota en geven ze een representatief beeld van het bewaarde bodemarchief binnen deze zones.

2.1.3.8 ZONES WAAR BEHOUD IN SITU GEBEURDE

Buiten de Burchtstraat, de rioleringssleuf van de Burchtstraat naar de Inghelantsite en het fietspad van de Inghelantsite naar de Graanmarkt is het overige deel van de Inghelantsite in de archeologienota niet weerhouden voor verder onderzoek. Het terrein is in 2016 onderzocht geweest door middel van een proefputten- en proefsleuvenonderzoek. In de archeologienota zijn de volgende conclusies hieruit getrokken: de oude hospitaalsite en het voormalige OCMW-ziekenhuis en de afbraak ervan hebben gezorgd voor verstoring van 0,9 tot 1,75m onder het maaiveld. Vervolgens bevinden zich er verschillende 17de en 18de-eeuwse ophogingslagen op 2,3 tot 2,8m onder het maaiveld. De geplande werken zullen niet of nauwelijks dieper gaan dan deze ophogingslagen. Het oostelijke zijde van het projectgebied was geen onderdeel van het eerdere onderzoek. In het verleden waren in dit gebied armen van de Dender aanwezig en dus onderhevig aan wijzigingen van de loop van de Dender. Bijgevolg gaat het om een zeer nat gebied

[8] Van den Bruel *et al.* 2023a

dat opgehoogd is geweest en reeds verstoord door de afbraakwerken van het ziekenhuis. De kans dat de originele bodemopbouw nog bewaard is, is bijna nihil. Bovendien is het aanwezige archeologisch potentieel te verstoord en versnipperd om verder vooronderzoek te adviseren.[9]

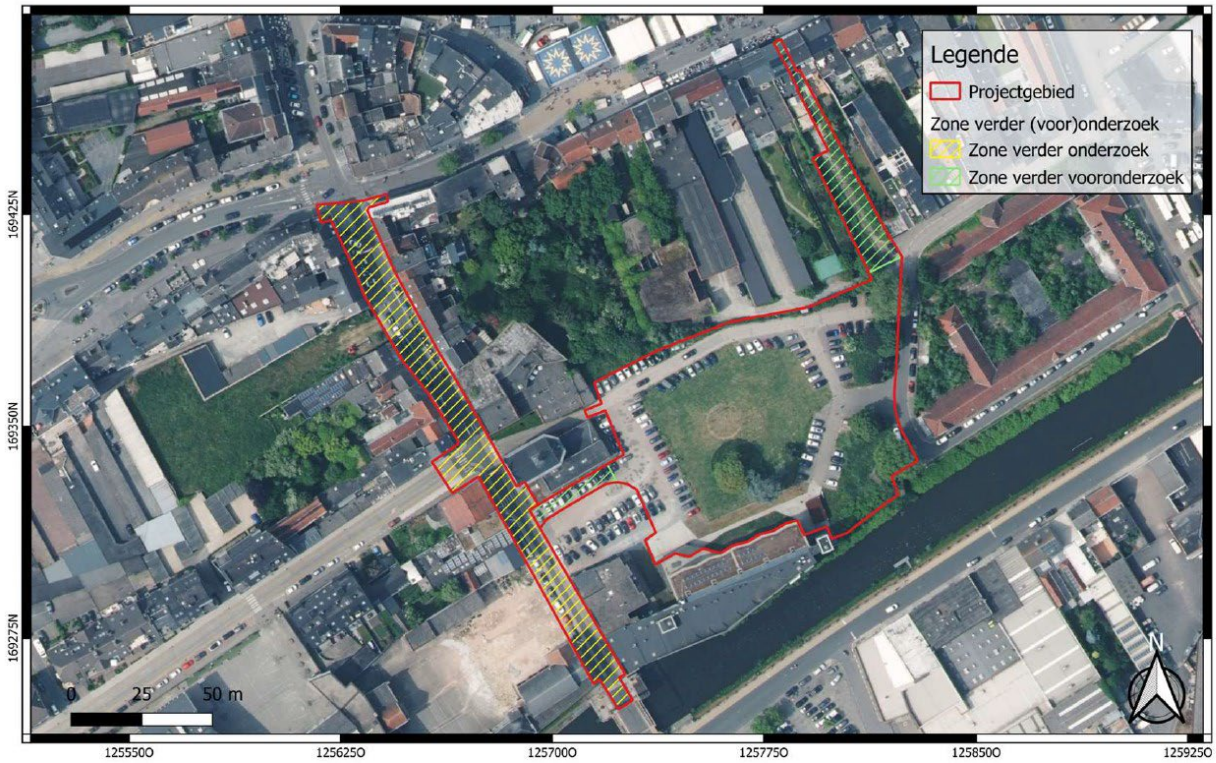

Figuur 6: Zonering voor verder vooronderzoek uit de archeologienota (bron: Van den Breul *et al.* 2023b).

2.1.3.9 ASPECTEN WAARVOOR ADVIES VAN SPECIALISTEN WERD INGEWONNEN

Niet van toepassing.

2.1.3.10 ASPECTEN WAARVOOR ALGEMENE WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING WERD GEVRAAGD

Niet van toepassing.

2.2 ASSESSMENTRAPPORT

2.2.1 BESCHRIJVING VAN DE AARDKUNIDGE OPBOUW VAN HET ONDERZOCHTE GEBIED

De stad Ninove is gelegen in de vallei van de Dender. Deze kenmerkt zich op deze plaats door de aanwezigheid van uitgesproken steilranden aan de oostelijke flank en een meer glooiend en gradueel opklimmend landschap aan de westelijke flank. Dit gebied bevindt zich in de ecoregio van de zuidwestelijke heuvelzone, meer bepaald in het Zuid-Vlaams lemig heuveldistrict. Deze regio is gekenmerkt door een tertiair heuvellandschap afgedekt door voornamelijk lemige eolische afzettingen. Het reliëf, de dikte van het leemdek en de tertiaire ondergrond hebben een gunstige invloed op de waterhuishouding.[10]

De **Quartairgeologische profieltypekaart** karakteriseert het projectgebied als Type 3a: Holocene en/of Tardiglaciale fluviatiele afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (Figuur 7).

[9] Van den Bruel *et al.* 2023b.
[10] Sevenant *et al.* 2002: 158-161

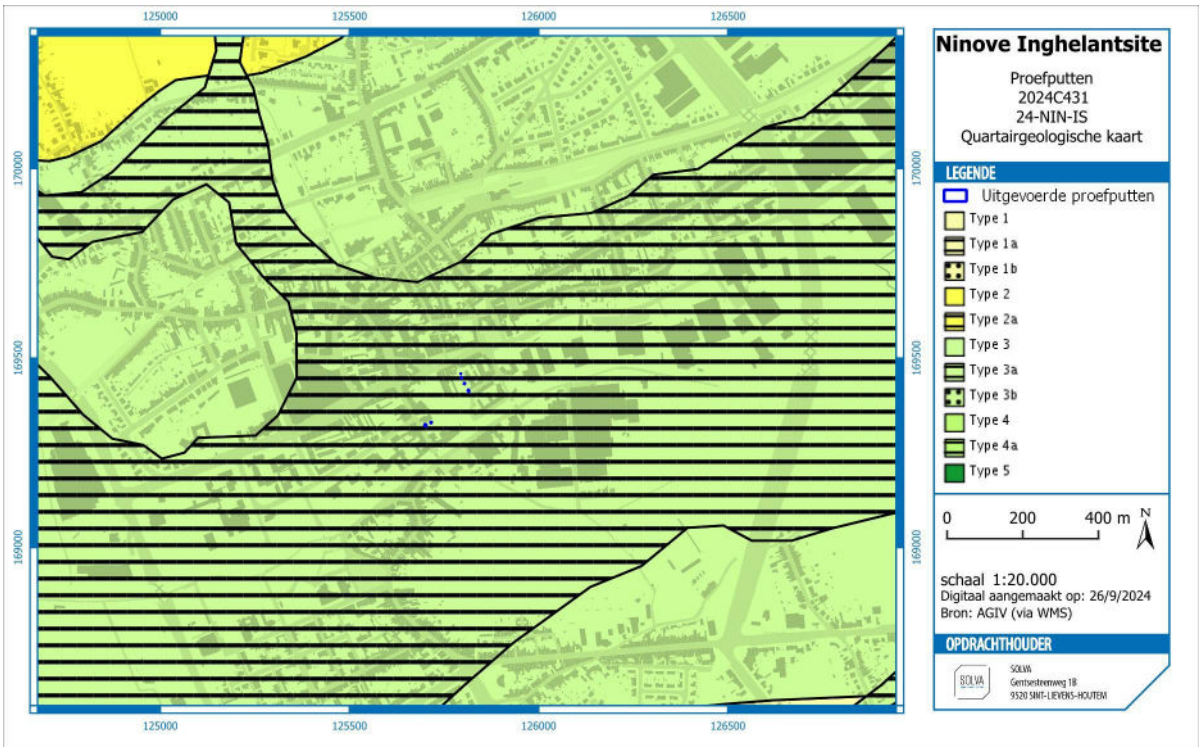

Figuur 7: De Quartairgeologische kaart op het GRB met aanduiding van de proefputten.

Op de **Tertiairgeologische profieltypekaart** is te zien dat het projectgebied gelegen is op de Formatie van Kortrijk, Lid van Moen: een grijze klei tot silt, die kleihoudend is met kleilagen en *Nummulites planulatus* (Figuur 8).

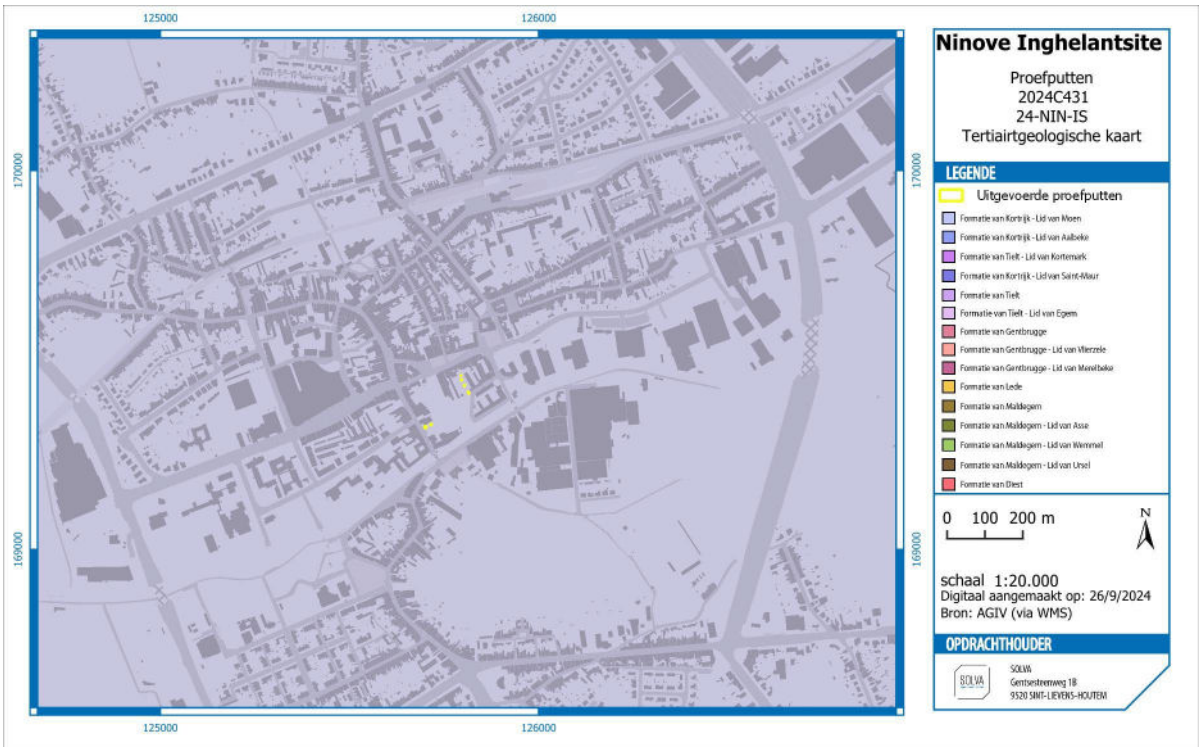

Figuur 8: De Tertiairgeologische kaart op het GRB met aanduiding van de proefputten.

Tijdens het proefputtenonderzoek zijn in totaal 10 profielen over zes zones geregistreerd. Hierbij gaat het hoofdzakelijk op ophogingslagen en loopniveaus. Enkel in zone V is een akkerlaag uit de 17de-19de eeuw geregistreerd in profiel 9AB. De akkerlaag bevindt zich onder een dik ophogingspakket op ca. 95cm onder het huidige maaiveld (+11,45m TAW). In zone I zijn ook hoofdzakelijk ophogingspakketten geregistreerd, al zaten er hier ook verschillende opmaaklagen (I-6/14/16), een kuil (I-3) en een vloer (I-10) tussen. Onderaan het profiel zitten ophogingslagen (I-5) die te maken hebben met de landwinning op de Dender voor uitbreiding van de bewoning langsheen de Burchtstraat. Er is nergens moederbodem waargenomen.

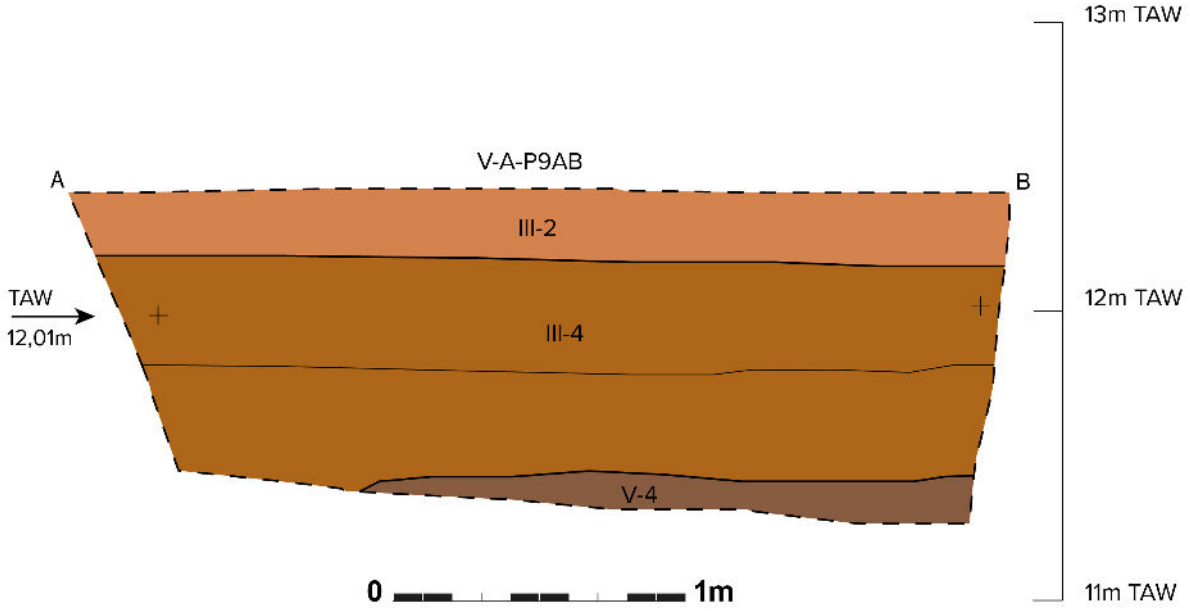

Figuur 9: Gedigitaliseerde profieltekening van profiel 9AB zin zone V.

Foto 1: Foto van profiel 9AB in zone V.

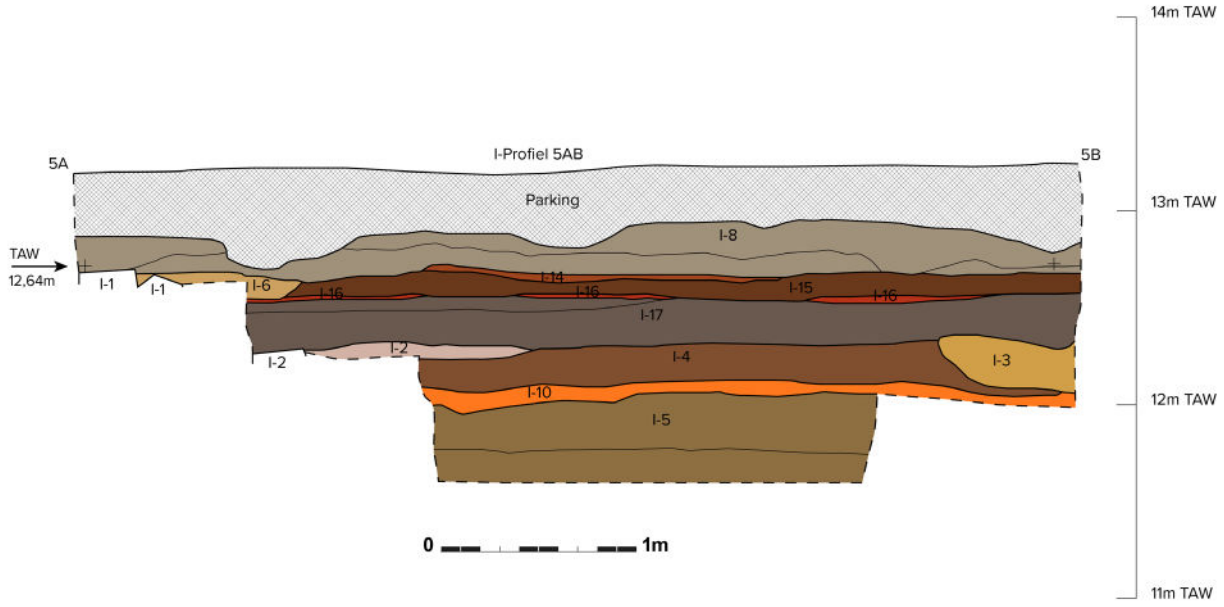

Figuur 10: Gedigitaliseerde tekening van profiel 5AB in zone I.

Foto 2: Foto van profiel 5AB in zone I.

2.2.2 ASSESSMENT VAN DE SPOREN, SPOORCOMBINATIES EN ARCHEOLOGISCHE STRUCTUREN

2.2.2.1 INLEIDING

In totaal zijn 69 afzonderlijke spoornummers toegekend, verspreid over zes zones. De individuele sporen zijn ondergebracht in 40 aparte contexten (= spoorcombinaties).

De sporen worden per zone besproken, tezamen met de vondsten die relevant zijn voor de datering. Achteraan volgt een samenvatting waarbij de resultaten over de verschillende zones heen worden besproken.

2.2.2.2 ZONE I

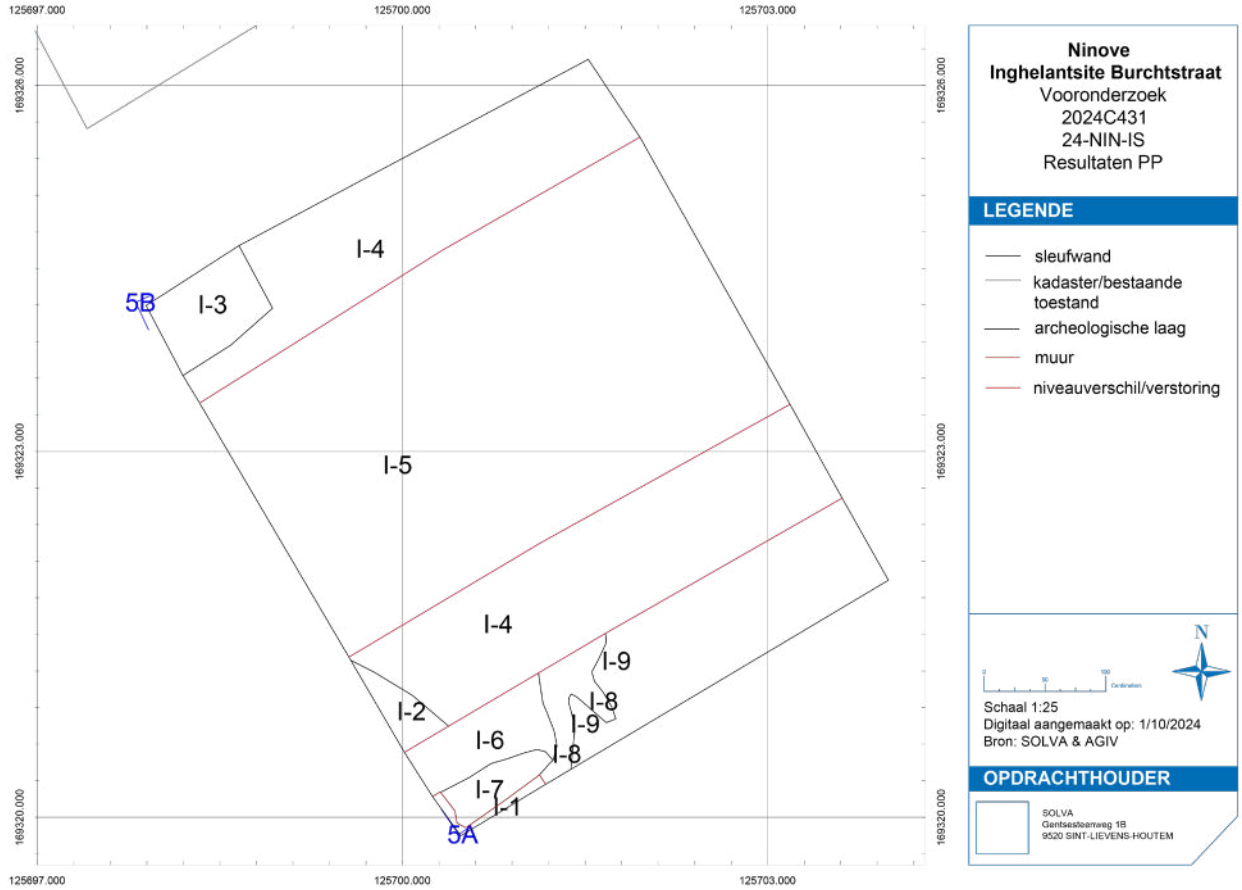

Figuur 11: Grondplan A in zone I.

Zone I bevindt zich langsheen het gebouw van de toeristische dienst van de stad Ninove en ligt het dichtste bij de Burchtstraat. In totaal zijn er twee grondvlakken en één profiel geregistreerd.

Tot op zo'n 50cm onder het niveau van de parking bevindt er zich een vrij puinig ophogingspakket I-8. Onder dit pakket bevinden zich in de zuidelijke hoek restanten van een fundering (I-1) bestaande uit bewerkte zandstenen blokken. Eén van de blokken is ingezameld als staal. Langsheen de restanten is de opmaaklaag (I-6) van deze fundering duidelijk zichtbaar. Het is een zeer zandige laag met een gelig beige kleur. Op het zelfde niveau bevindt zich onder het ophogingspakket I-8 een vermoedelijk loopniveau (I-14). Vervolgens valt er een andere, eveneens, vrij puinige ophogingslaag (I-15) te onderscheiden. Het gerecupereerde aardewerk uit deze ophogingslaag geeft een datering in de 16de-19de eeuw. Onder dit pakket zit een ander loopniveau I-16. Ophogingspakket I-17 zit onder het loopniveau I-16, ook dit ophogingspakket is vrij puinig. In het ophogingspakket is aardewerk uit de 18de-19de eeuw ingezameld.

Op zo'n 70cm (+12,24m TAW) onder het niveau van de parking is het eerste grondvlak aangelegd en geregistreerd, er is getrapt afgegraven langsheen de zuidelijke zijde. Op dit grondvlak (A) is een restant

van een sterk verweerde kalksteen of een kalkkuil (I-2), een tweede kalkkuil (I-3) en een ophogingspakket of voormalige tuinlaag (I-4) geregistreerd. De kalkkuil (I-3) is slechts deels aangesneden in grondvlak. In grondvlak is een duidelijke witte streep zichtbaar die volledig rondom het spoor gaat, wat het restant is van de productie van kalk in deze kuil.

Het aangetroffen aardewerk in de vulling van de kuil (I-3) geeft een datering in de 16de-19de eeuw. In ophogingspakket (I-4) zijn onder meer fragmenten van rood aardewerk, grijs aardewerk, steengoed met engobe/zoutglazuur en faience gevonden. Bij de fragmenten zaten enkele scherven waarvan de vorm kon gedetermineerd worden. Het gaat onder andere om een teil en bord in rood aardewerk, een teil in grijs aardewerk en een bord en theekop in faience. Dit aardewerkensemble geeft een datering in de 16de-18de eeuw, hierbij moet de opmerking gemaakt worden dat er veel 15de-eeuws materiaal tussen het aardewerk zit. Dit ouder materiaal is hoofdzakelijk ingezameld uit het profiel 5AB. Het overige materiaal is ingezameld bij het afgraven en het valt dus niet uit te sluiten dat het jonger materiaal uit de bovenliggende laag komt.

Foto 3: Links: foto van muurrestant I-1 en rechts: foto van kuil I-3.

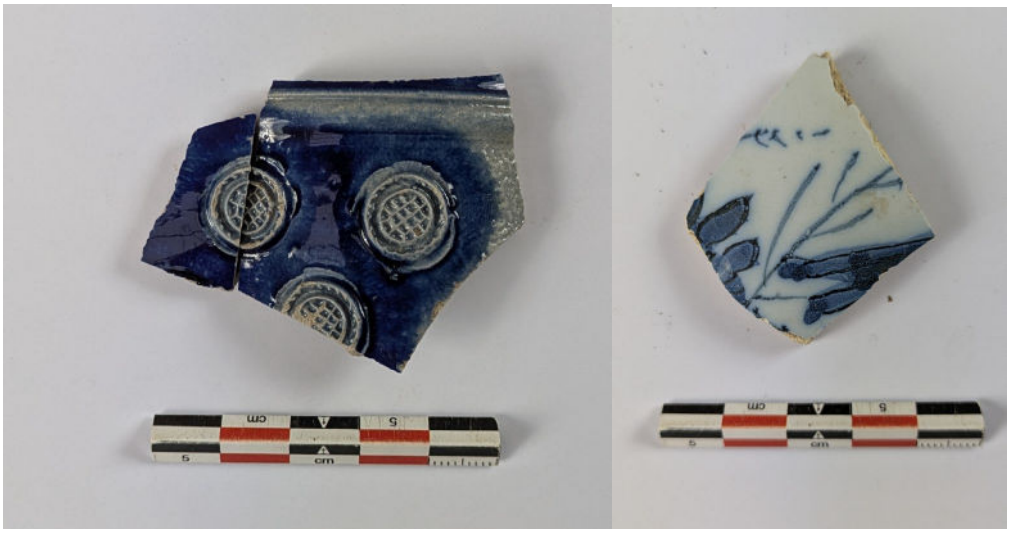

Foto 4: Links: een fragment van steengoed type Westerwald uit I-4; rechts: een fragment faience met blauwe figuratieve beschildering uit I-4.

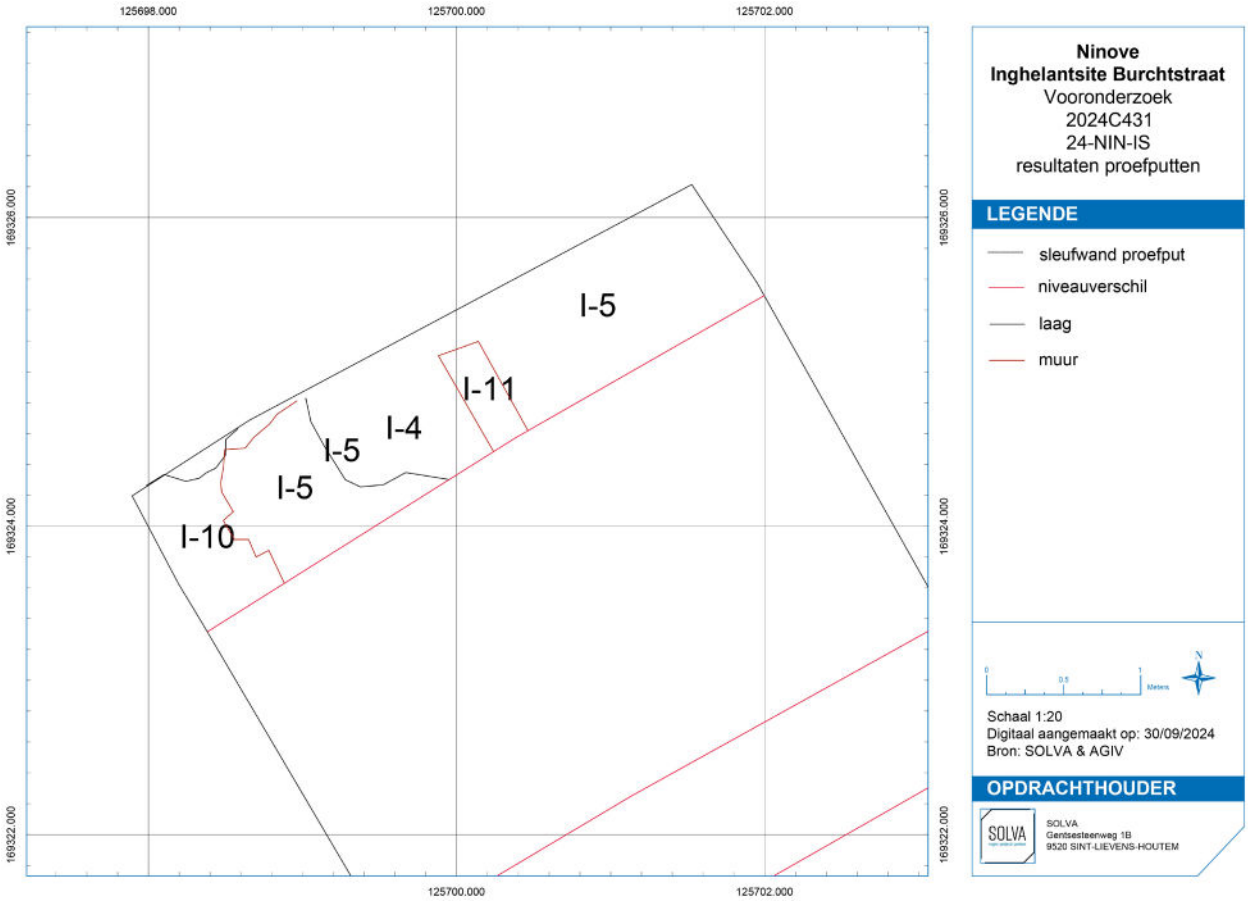

Figuur 12: Grondplan B in zone I.

Langsheen de noordelijke zijde van de put, ter hoogte van kuil I-3, is over een breedte van 1m een tweede grondvlak (B) aangelegd en geregistreerd. Onder ophogingspakket (I-4) en kalkkuil (I-3) bevinden zich restanten van een vloer (I-10). De vloer is slechts matig bewaard en voor het grootste deel van de put zitten slechts hier en daar nog enkele tegels op zijn plaats. De vloer (I-10) bestaat uit bakstenen tegels die in een keperpatroon gelegd zijn. De tegels zijn 11,5x12x5,5cm, er is geen mortel meer aanwezig tussen de tegels. Verder naar het oosten toe is een restant van een muur (I-11) aangetroffen. Het formaat van de bakstenen is variërend, het gaat om hoofdzakelijk brokken die gemetst zijn met een grijzig gele zandmortel met kalkstippen.

Onder het vloerniveau (I-10) is nog één pakket (I-5) geregistreerd. Lokaal zijn er lenzen met verbrande leem aanwezig in dit pakket. Dit pakket is mogelijk een ophogingspakket voorafgaand aan de middeleeuwse bewoning. Uit dit pakket is voornamelijk grijs aardewerk aangetroffen, er konden twee verschillende vormen herkend worden bij de aanwezige randscherven: twee teilen en twee kogelpotten. Eén van de teilen heeft een randtype A174 (De Groote 2018, p.145), de ander heeft een hoge bandvormige rand. Bij de kogelpotten gaat het om een scherf met een haaksuitstaande rand en een scherf met een blokvormige rand. Dit verzamelde aardewerk geeft een datering in de 13de-16de eeuw. Uit deze ophogingslaag zijn houtskoolstalen genomen.

In zone I is verdiept tot op +11,52m TAW, het niveau van het grondwater. Er is bijgevolg niet dieper gegraven. Op deze diepte was nog steeds om hetzelfde ophogingspakket (I-5) aanwezig.

Foto 5: Bovenaan een randfragment een kogelpot in grijs aardewerk met draperie decor; onderaan een fragment met meervoudig geknepen standvinnen.

Foto 6: Foto van grondplan B in zone I.

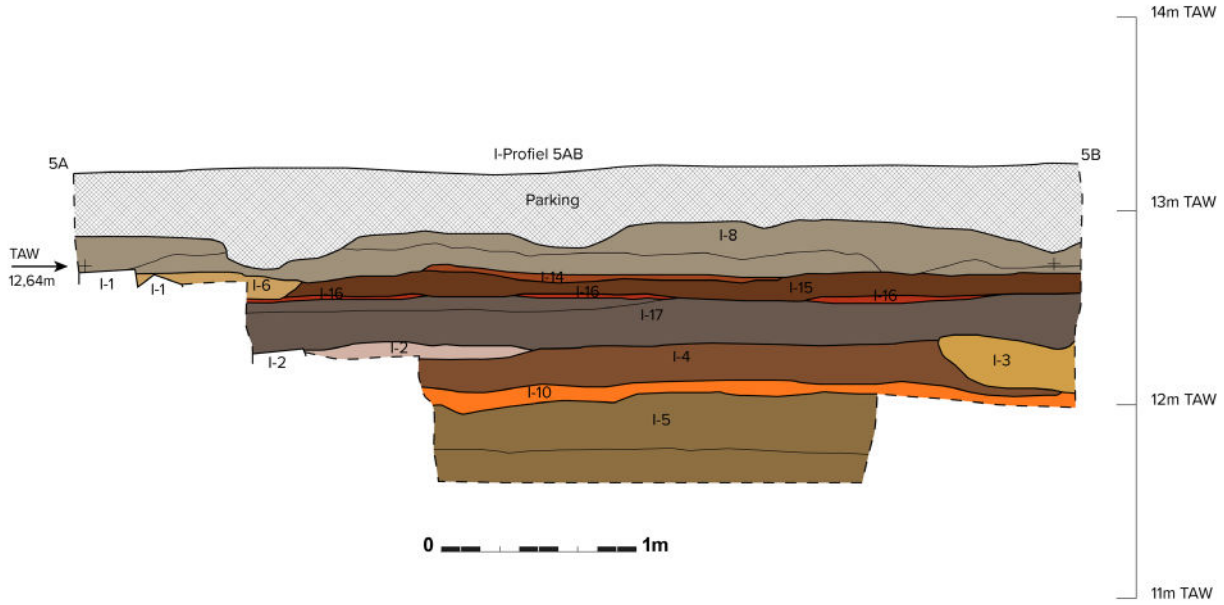

Figuur 13: Gedigitaliseerde profieltekening van profiel 5AB in zone I

Figuur 14: Foto van profiel 5AB en zicht op grondplan A in zone I.

Foto 7: Detail van profiel 5AB in zone I, na het lokaal verdiepen ter hoogte van kuil I-3.

Aardewerk per context	Som van Aantal
I-15	**2**
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	2
I-17	**1**
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Aardewerk in lichtoranje klei / Niet gedetermineerd	1
I-3	**1**
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	1
I-4	**35**
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	7
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / teil	1
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	7
Aardewerk / Middeleeuws / Steengoed / Steengoed met engobe/zoutglazuur (Langerwehe, Raeren, Frechen, Keulen) / niet gedetermineerd	4
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Faience / bord	3
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Faience / niet gedetermineerd	2
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Faience / theekop	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / bord	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	6
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / teil	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Steengoed / Steengoed type Westerwald / niet gedetermineerd	2
I-5	**56**
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / kogelpot	1
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	50
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / teil	2
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal grijs / kogelpot	1
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal grijs / niet gedetermineerd	1
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	1
Eindtotaal	**95**

Tabel 1: Het aangetroffen aardewerk uit zone I per context.

2.2.2.3 ZONE II

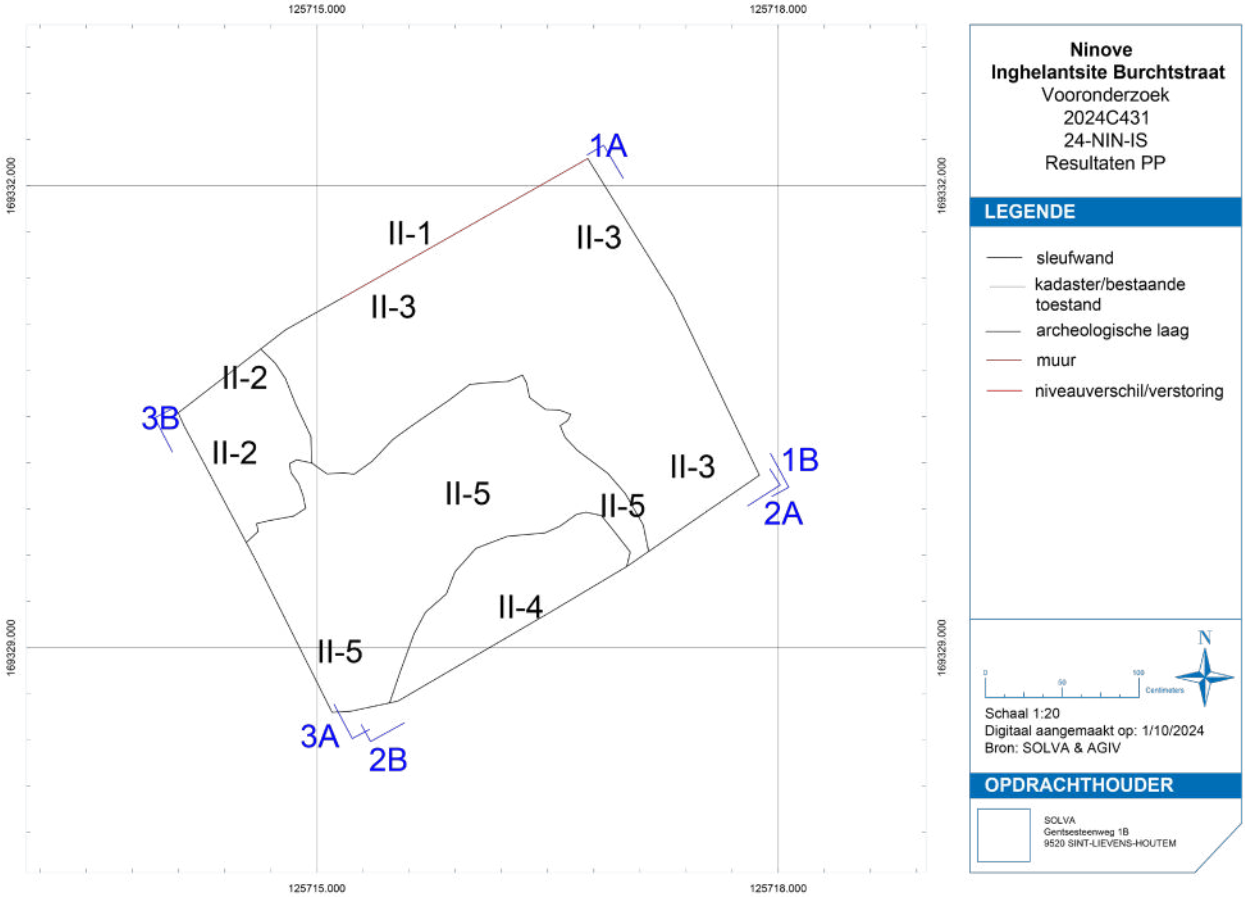

Figuur 15: Grondplan A in zone II.

Zone II bevindt zich het verst van de Burchtstraat langsheen de zuidelijke zijde van het gebouw van de toeristische dienst van de stad Ninove. In totaal zijn er twee profielen en twee grondplannen geregistreerd. Onder de verstoring van de huidige parking zit een zeer puinig ophogingspakket (II-6) van ca. 80cm dik. Uit dit pakket is zgn. lusterwaar, rood aardewerk en grijs aardewerk gerecupereerd, de datering van het materiaal valt tussen de 16de en 19de eeuw. Onder dit ophogingspakket is een eerste grondvlak (A) aangelegd en geregistreerd.

Er is een tweede ophogingspakket (II-4) en een uitbraakspoor (II-2) herkend. In het ophogingspakket (II-4) zijn verschillende fragmenten aardewerk aangetroffen, het gaat om grijs aardewerk, rood aardewerk en steengoed met engobe/zoutglazuur. Tussen de fragmenten zijn verschillende vormen te herkennen: verschillende randfragmenten van teilen en een kan/kruik in grijs aardewerk en een teil en grape in rood aardewerk. Dit geeft een vrij specifieke datering voor de laag, nl. 1326-1400. Het uitbraakspoor (II-2) is L-vormig en loopt langsheen de noordelijke en oostelijke wand van de put. In de vulling van het uitbraakspoor zijn enkele scherven aardewerk aangetroffen, het gaat onder meer om een kookkan in grijs aardewerk en een papkom in rood aardewerk. Het aangetroffen aardewerk suggereert een datering in 15de-16de eeuw. In profiel 3AB is boven het uitbraakspoor een oud loopvlak (II-14) te herkennen.

Onder het uitbraakspoor langsheen de noordwestelijke sleufwand is een kasseipad (II-13) blootgelegd. Het padje is opgekuist en geregistreerd in grondvlak (B). De kasseien zijn gevat in leem en vertonen een patroon. Grotere, rechthoekige kasseien liggen in dwarse lijnen en wisselen elkaar af met kleinere, onregelmatig gevormde kasseien. Langs de zijkant van het padje zijn schuin gelegde kasseien aanwezig die als boordsteen fungeren. Enkele kasseien zijn ingezameld als staal en ook een houtskoolstaal is genomen van tussen de kasseien. Langsheen de noordelijke zijde van de put is er verdiept tot op 2,4m onder het niveau van de parking. Ook hier is omwille van het grondwater niet dieper gegraven. Op het

diepste punt zit men nog steeds in ophogingspakket II-4. Van dit pakket zijn houtskoolstalen en een macrostaal genomen.

De noordwestelijke sleufwand valt quasi volledig samen met een recente muur (II-1), gemetst met cement. Deze muur hoort vermoedelijk bij de voormalige toeristische dienst.

Foto 8: Foto van grondplan A in zone II.

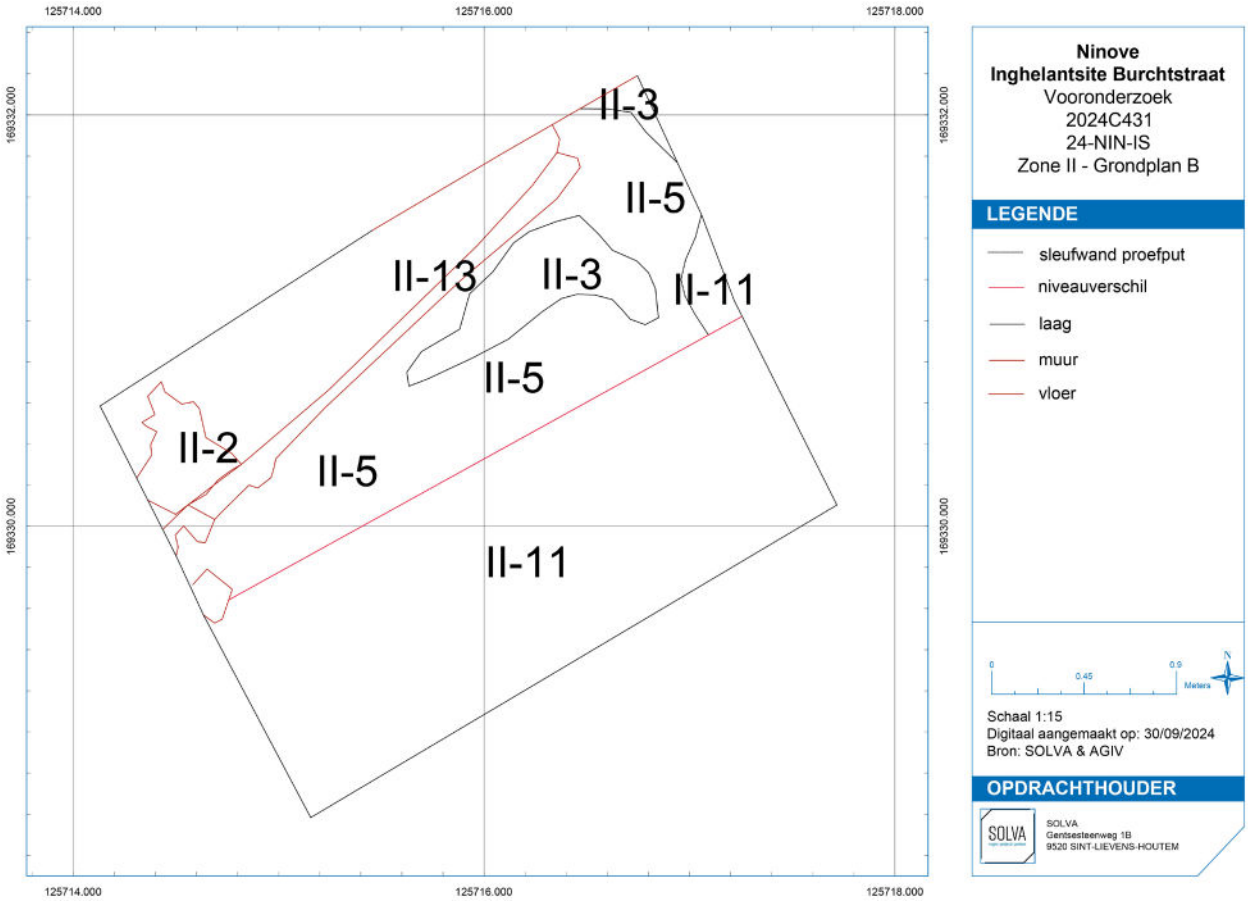

Figuur 16: Grondplan B in zone II.

Foto 9: Foto van grondplan B in zone II.

Foto 10: Foto van profiel 2AB in zone II.

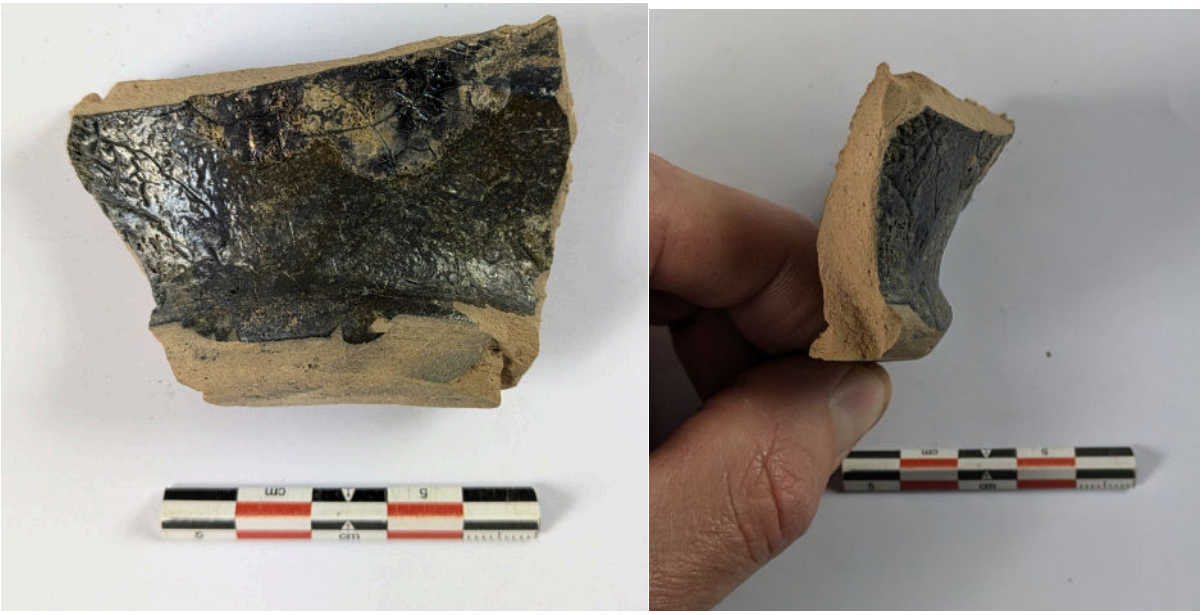

Foto 11: Bodemfragment van zgn. lusterwaar uit II-6.

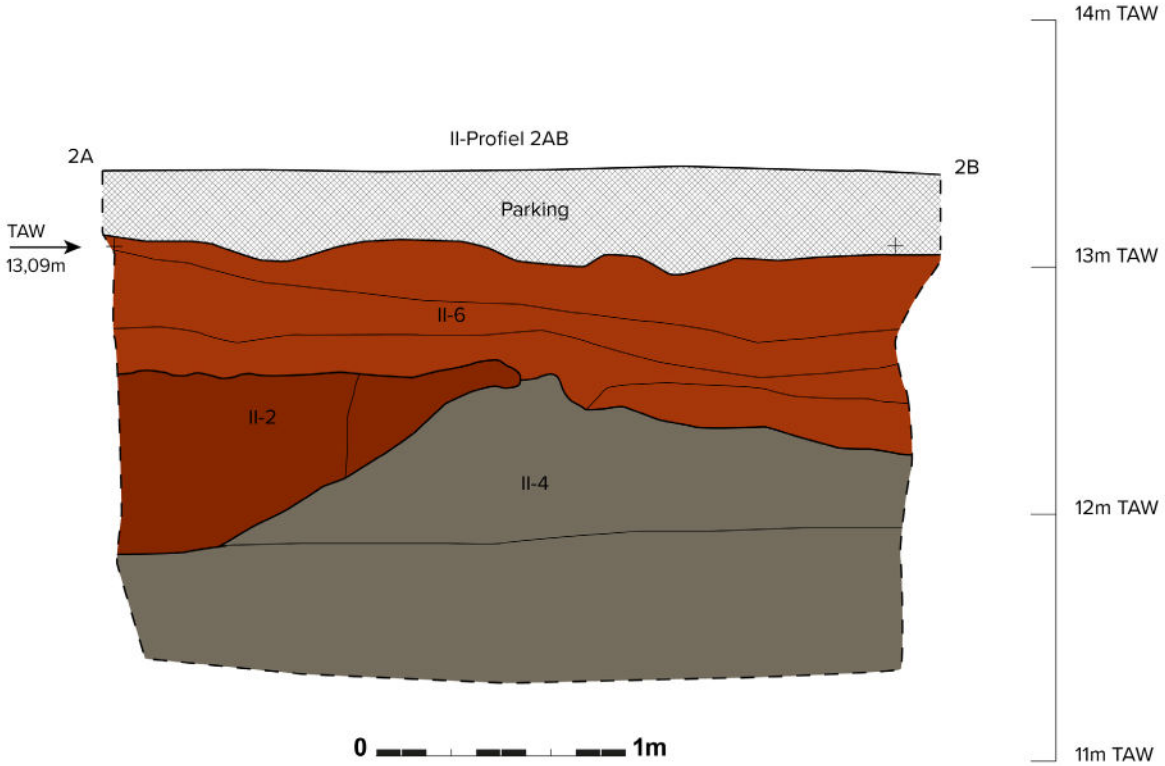

Figuur 17: Gedigitaliseerde profieltekening van profiel 2AB in zone II.

Foto 12: Foto van profiel 3AB in zone II.

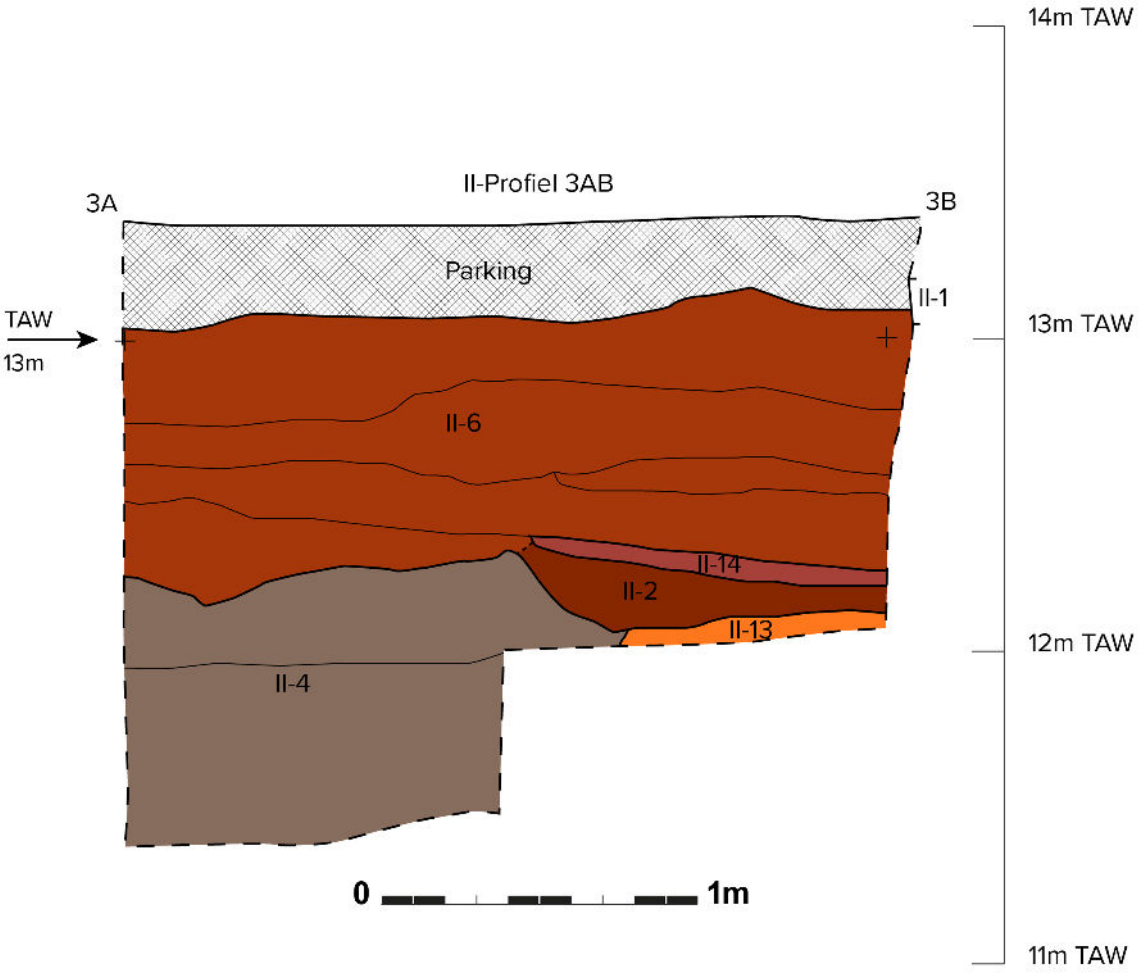

Figuur 18: Gedigitaliseerde profieltekening van profiel 3AB in zone II.

Aardewerk per context	Som van Aantal
II-2	**3**
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / kookkan	1
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	1
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / papkom	1
II-4	**34**
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / kan/kruik	1
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	10
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / teil	6
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / grape	2
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	12
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / teil	1
Aardewerk / Middeleeuws / Steengoed / Steengoed met engobe/zoutglazuur (Langerwehe, Raeren, Frechen, Keulen) / niet gedetermineerd	2
II-6	**10**
Aardewerk / Middeleeuws / Ander aardewerk / Lusterwaar / niet gedetermineerd	1
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / kom	1
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	3
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / grape	1
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	3
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	1
Eindtotaal	**47**

Tabel 2: Het aangetroffen aardewerk in zone II per context.

2.2.2.4 ZONE III

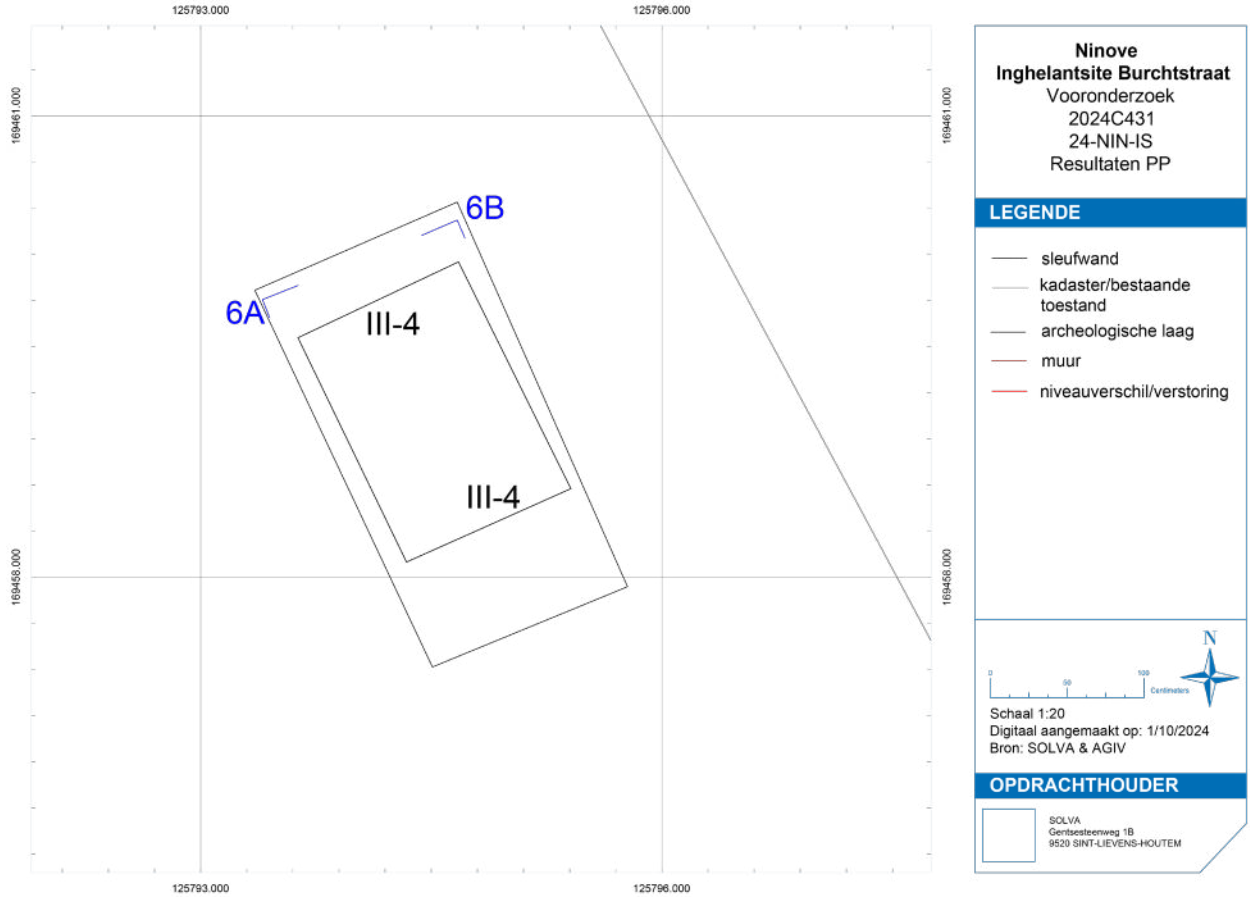

Figuur 19: Grondplan A in zone III.

Zone III bevindt zich ter hoogte van perceel 1150C, waar de geplande doorsteek voor voetgangers en fietsers komt. In deze zone is slechts één grondplan en één profiel geregistreerd. Er is verdiept tot op de geplande verstoringsdiepte met buffer, dit komt neer op een diepte van ca. 1m onder het huidige maaiveld. In de zone zijn enkel ophogingspakketten geregistreerd, bovenaan zit een zeer recent ophogingspakket (III-1). Gevolgd door een kasseiweg met opmaak (III-2), deze weg is bijna over de gehele tuin terug te vinden. Onder deze weg zit er een zeer puinig ophogingspakket (III-3). Uit dit pakket is enkel een fragment van een steel van een pijpje aangetroffen. Dit geeft een ruime datering in de 17de-19de eeuw. Tenslotte is er een heterogeen groenig grijs ophoginspakket aanwezig met vrij veel brokjes puin (III-4). Het gerecupereerde aardwerk uit dit pakket is zeer divers en geeft een datering in de 2^{e} helft van de 18de eeuw tot de 19de eeuw. In deze zone zijn geen stalen genomen.

Foto 13: Fragmenten van een muurtegel met 'spinnekop'-motief in de hoek, te dateren in de 18de-19de eeuw, uit spoor III-4.

Foto 14: Foto van profiel 6AB en grondplan A in zone III.

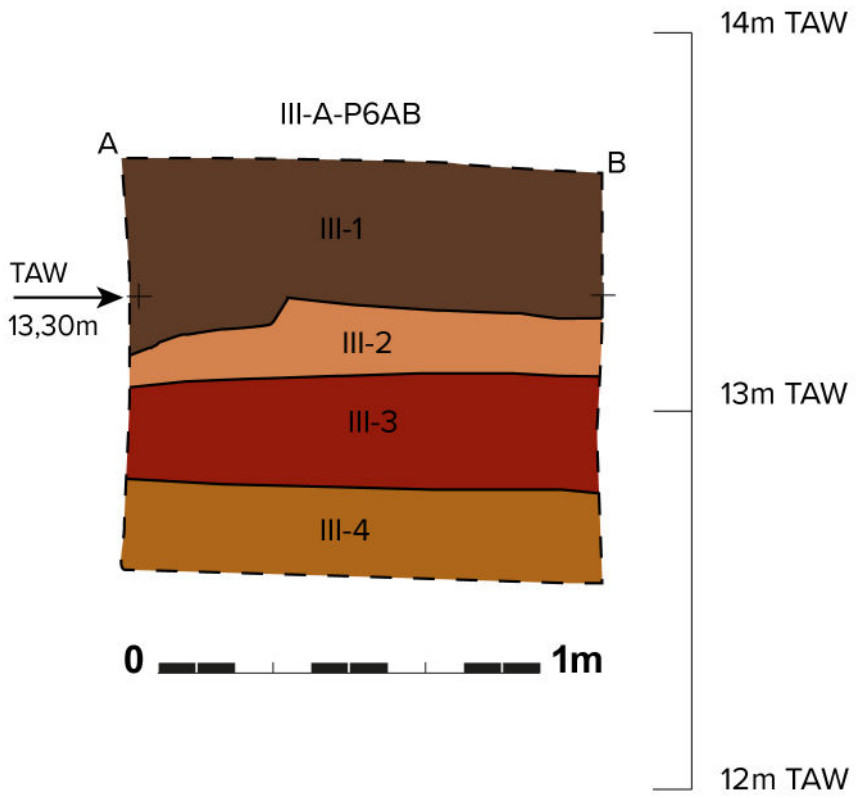

Figuur 20: Gedigitaliseerde profieltekening van profiel 6AB in zone III.

Aardewerk per context	Som van Aantal
III-3	**1**
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Pijpaarde / Pijpjes	1
III-4	**34**
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / grape	1
Aardewerk / Middeleeuws / Varia in aardewerk / miniatuuraardewerk	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Faience / niet gedetermineerd	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Faience fine / bord	
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Faience fine / niet gedetermineerd	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / bloempot	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / bord	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / kamerpot	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / lollepot	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	12
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / papkom	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / schotel	10
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Steengoed / Steengoed met engobe/zoutglazuur algemeen / niet gedetermineerd	2
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Steengoed / Steengoed type Westerwald / niet gedetermineerd	1
Eindtotaal	**35**

Tabel 3: Het aangetroffen aardewerk in zone III per context.

2.2.2.5 ZONE IV

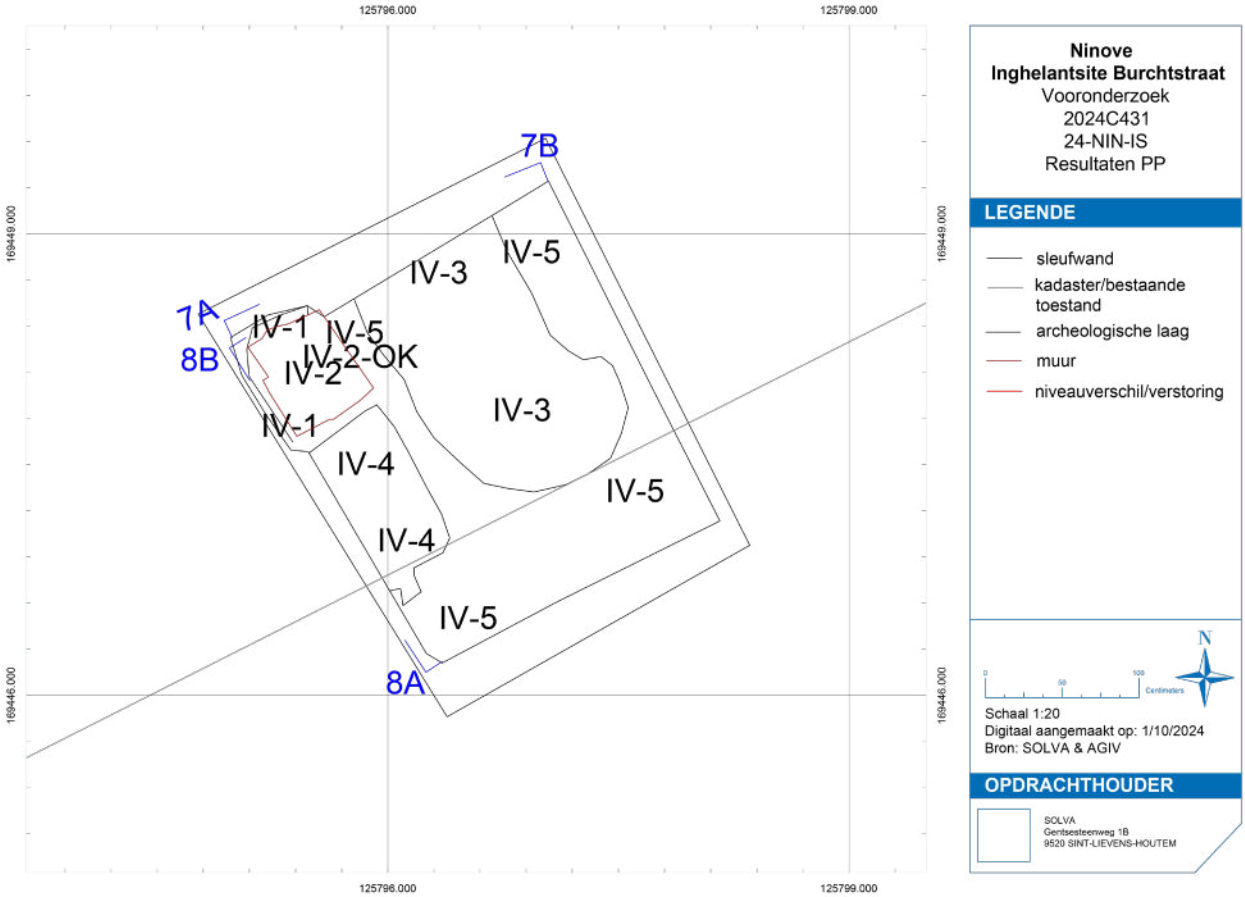

Figuur 21: Grondplan A in zone IV.

Zone IV zit net langs de grens van perceel 1150C met perceel 1150D, tevens ter hoogte van de geplande doorsteek. Net als in de vorige zone is ook hier verdiept tot ca. 1m onder het maaiveld. Er zijn twee profielen en één grondplan geregistreerd. Bovenaan zit een dik pakket verstoring met daaronder dezelfde kasseiweg (III-2) als in zone III. In de noordwestelijke hoek van de proefput zit een bakstenen fundering (IV-2), gemetst met een grijze cement. Onderaan bestaat de fundering niet uit baksteen maar uit arduinen blokken. De bakstenen hebben een formaat van 22x10x5,5cm. De muur heeft een duidelijke insteek (IV-1) die door alle andere geregistreerde lagen gaat. De onderkant van de muur zit op +12,12m TAW. In de insteek is een fragment van een bord in majolica aangetroffen, de datering hiervan is in de 16de-18de eeuw. Onder de kasseiweg zit een gelaagd ophogingspakket (IV-7) met zeer veel sintels en baksteenbrokjes. Vervolgens zit er een puinig ophogingspakket (III-4). In dit pakket zijn twee kuilen te herkennen in profiel 7AB en 8AB. Kuil IV-9 is zichtbaar in profiel en heeft een uitgerekte komvorm met een heterogene vulling waar sintels in zitten. Kuil VI-10 is geregistreerd in profiel 8AB en is komvormig met een heterogene vulling waar ook sintels in aanwezig zijn. In deze zone zijn geen stalen genomen.

Foto 15: Fragment van een bord in majolica met blauwe beschildering uit spoor IV-1.

Foto 16: Foto van grondplan A in zone IV.

Foto 17: Foto van profiel 7AB in zone IV.

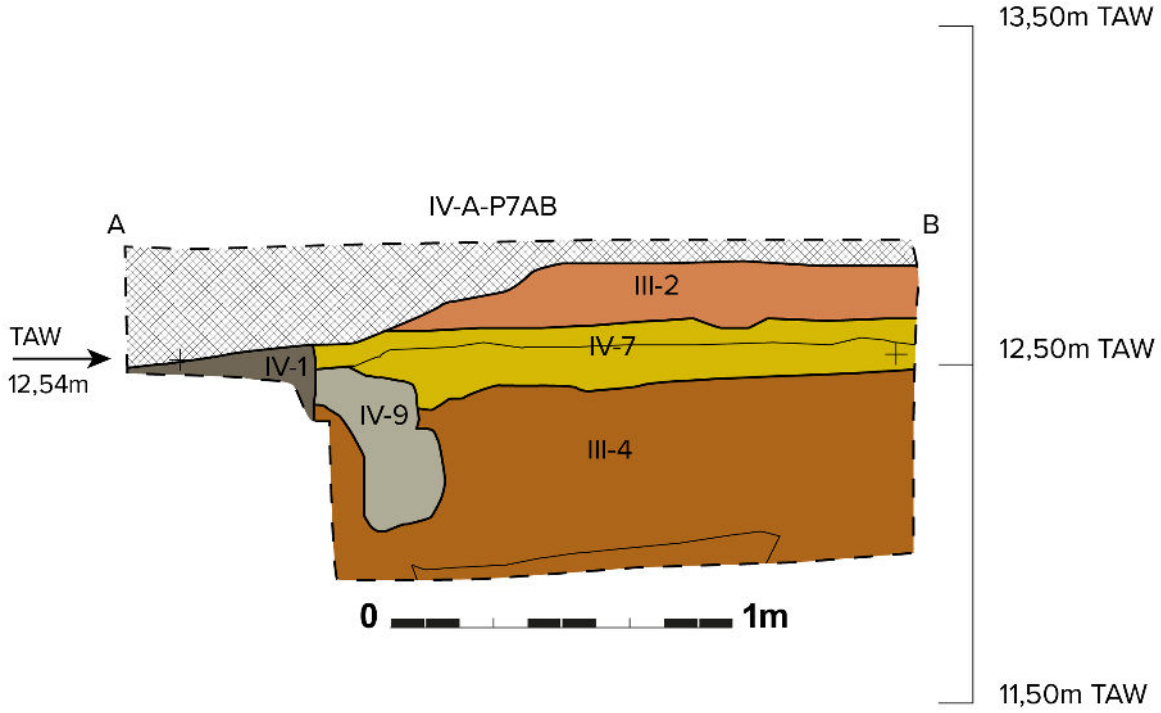

Figuur 22: Gedigitaliseerde profieltekening van profiel 7AB in zone IV.

Foto 18: Foto van profiel 8AB in zone IV.

Aardewerk per context	Som van Aantal
IV-1	**1**
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Majolica / bord	1
Eindtotaal	**1**

Tabel 4: Het aangetroffen aardewerk in zone IV per context.

2.2.2.6 *ZONE V*

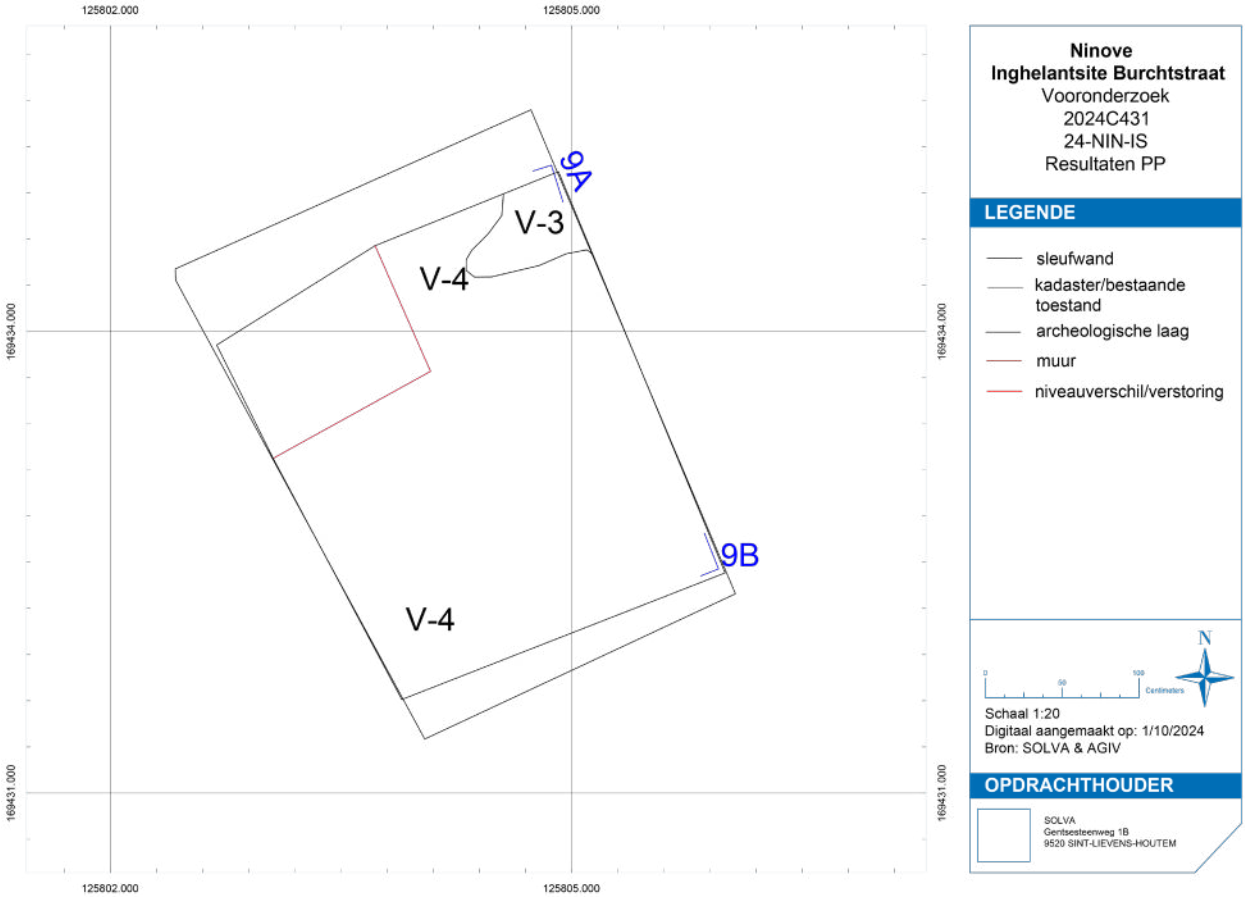

Figuur 23: Grondplan A in zone V.

Zone V bevindt zich op perceel 1150D, in deze zone is één grondplan en één profiel geregistreerd. Er is verdiept tot op ca. 1m onder het maaiveld. Hier zijn slechts twee verschillende lagen waargenomen. Bovenaan zit weer hetzelfde kasseipad met opmaak (II-2) en vervolgens een ophogingslaag (III-4) met veel brokjes puin in. Onder dit pakket is een oude akkerlaak (V-4) te herkennen. Het is een bruine laag met geelbruine vlekjes met een kleiige leem textuur. Het aangetroffen aardewerk in de laag bestaat uit rood en grijs aardewerk en geeft een datering in de 17de-19de eeuw. Ook in deze zone zijn geen stalen genomen.

Aardewerk per context	Som van Aantal
V-4	**7**
Aardewerk / Middeleeuws / Grijs / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	1
Aardewerk / Middeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	4
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Pijpaarde / Pijpjes	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	1
Eindtotaal	**7**

Tabel 5: Het aangetroffen aardewerk in zone V per context.

Foto 19: Foto van profiel 9AB en zicht op grondplan A in zone V.

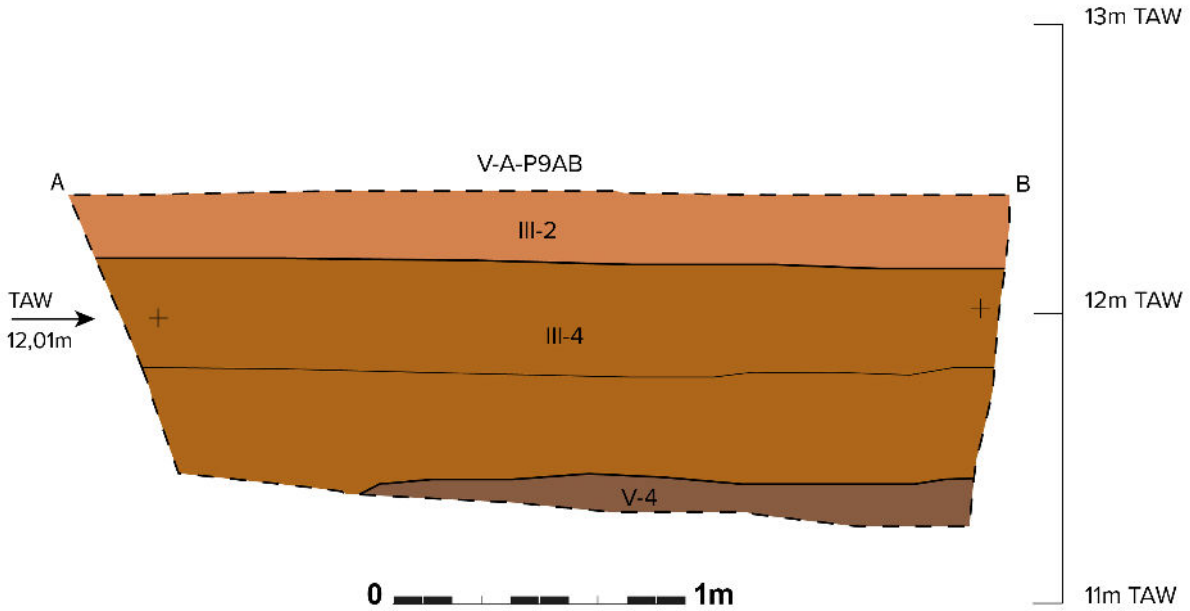

Figuur 24: Gedigitaliseerde profieltekening van profiel 9AB in zone V.

2.2.2.7 ZONE VI

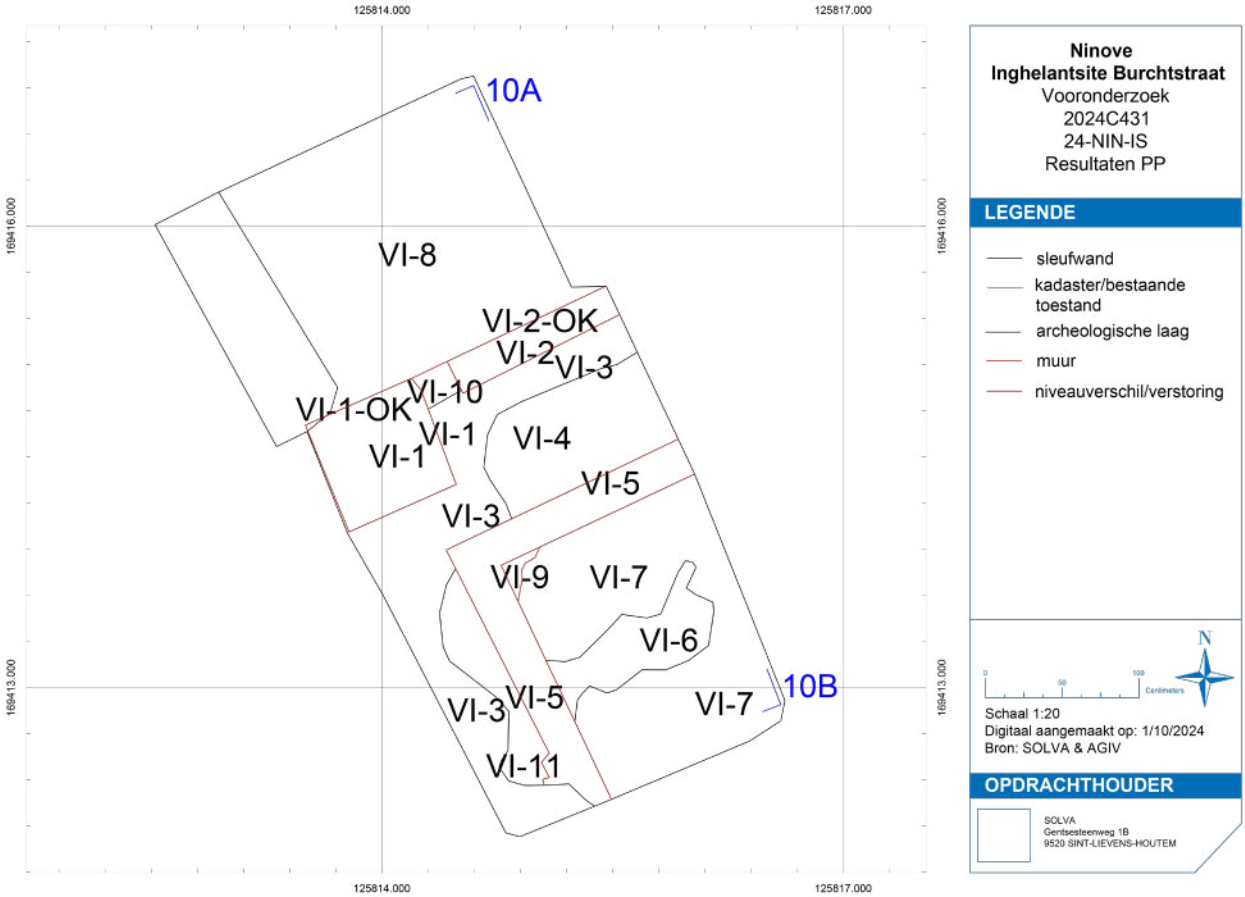

Figuur 25: Grondplan A in zone VI.

Ook zone VI is aangelegd op perceel 1150D, er is één profiel en één grondplan geregistreerd. In deze zone is niet overal even diep afgegraven wegens het aantreffen van muurwerk. In de noordelijke helft van de put is wel verdiept tot ca. 1m onder het maaiveld. In de zuidelijke helft is iets hoger gebleven, tot op het niveau van het muurwerk. In de zuidoostelijke hoek is er tot op ca. 50cm onder het maaiveld afgegraven. Bovenaan zit de zelfde recente ophogingslaag (III-2) die over de verschillende zones terug komt. In de noordelijke helft zit onder deze ophogingslaag een zeer puinig ophogingspakket (VI-8). In dit pakket zijn scherven in rood aardewerk aangetroffen, het gaat onder meer om fragmenten van een kachelpan/kom. Eén van de fragmenten is versierd met duimindrukken en geglazuurd met een mangaanglazuur aan de binnen- en buitenzijde. Het pakket wordt gedateerd in de 18de-19de eeuw op basis van het aardewerk. Het ophogingspakket VI-8 wordt doorsneden door een kuil (VI-12). In de kuil zijn twee verschillende lagen te herkennen, de onderste laag (VI-13) is bruin zandleem met grijze zandige vlekken. In deze laag zit zeer veel puin. De tweede laag (VI-12) bestaat uit een homogeen geel zandleem met bijna geen inclusies in. In de vulling van de kuil zijn verschillende soorten aardewerk aangetroffen. Het gaat om o.a. fragmenten rood aardewerk, een fragment van een bord in faience fine, een fragment van een bord in majolica met blauwe concentrische cirkels op de vlag en fragmenten van steengoed van het type Westerwald met blauwe beschildering en sgraffito. Dit aardewerkensemble dateert de kuil in de tweede helft van de 18de eeuw. In totaal zijn in deze zone 3 muren geregistreerd. Muur VI-1 is een bakstenen fundering. De bakstenen zijn 20x9x5cm en zijn gemetst met grijze cement. Van muur VI-2 is slechts één rij bakstenen bewaard. De bakstenen zijn taps gemetst met een gele kalkmortel met kalkstippen. Het formaat van de bakstenen is 20x9x5cm. Muur VI-5 is een opgaande bakstenen muur die onregelmatig is gemetst met een donker bruinig gele leem. De bakstenen zijn 23x11x5cm van formaat en zijn langs de zuidelijke zijde bepleisterd. In de hoek van muur VI-5 zit nog een restant van een vloer (VI-9). Er is helaas maar één tegel bewaard gebleven. Deze is 13cm breed en 2,5cm dik. De vloer is gemetst met een donker bruinig gele leem. In de zuidoostelijke hoek zit er onder ophogingslaag III-2, een tweede ophogingslaag (VI-15). Deze laag bestaat een homogeen bruin geel zandig leem zonder enige inclusies. Vervolgens is er een loopniveau (VI-3) geregistreerd, dit loopniveau gaat over muur VI-5. Er is een houtskoolstaal genomen

van dit loopniveau. Onder het loopniveau zit een zeer puinig ophogingspakket (VI-4) met daaronder een tweede loopniveau (VI-6). Dit loopniveau heeft bovenaan een dunne aslaag, hiervan is een houtskoolstaal ingezameld. Uit ophogingspakket VI-4 zijn verschillende fragmenten van een kom in rood aardewerk gerecupereerd. Dit aardewerktype heeft een datering in de 16de-19de eeuw. Tenslotte zit er nog een laatste vrij puinig ophoginspakket (VI-7). Het aangetroffen aardewerk uit dit pakket betreft een fragment van een pijpensteel, een scherf rood aardewerk en een scherf steengoed met engobe/zoutglazuur. Aan de hand hiervan kan een datering in de 18de-19de eeuw geconcludeerd worden.

Foto 20: Foto van grondplan A in zone VI.

Foto 21: Foto van profiel 10AB in zone VI.

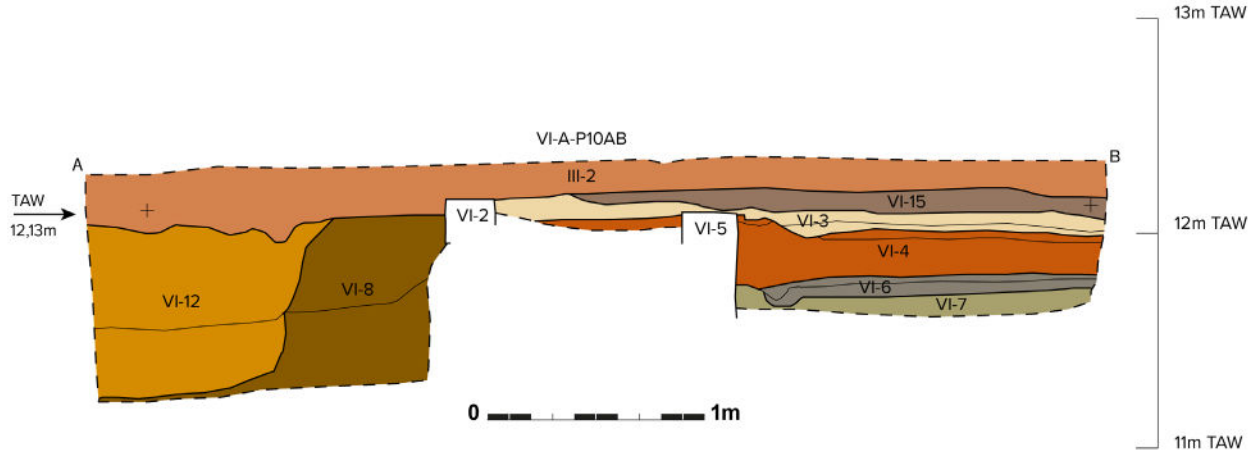

Figuur 26: Gedigitaliseerde profieltekening van profiel 10AB in zone VI.

Aardewerk per context	Som van Aantal
VI-12	**17**
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Faience fine / bord	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Faience fine / niet gedetermineerd	7
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Majolica / bord	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Ander aardewerk / Majolica / niet gedetermineerd	4
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / grape	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	2
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Steengoed / Steengoed type Westerwald / niet gedetermineerd	1
VI-4	**5**
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / kom	5
VI-7	**3**
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Pijpaarde / Pijpjes	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Industrieel / Niet gedetermineerd	1
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Steengoed / Steengoed met engobe/zoutglazuur algemeen / niet gedetermineerd	1
VI-8	**4**
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / kachelpan/kom	2
Aardewerk / Postmiddeleeuws / Rood / Lokaal gedraaid / niet gedetermineerd	2
Eindtotaal	**29**

Tabel 6: Het aangetroffen aardewerk in zone VI per context.

2.2.3 ASSESSMENT VAN DE VONDSTEN:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de vondsten. Bij het assessment van de vondsten werd per soort en per materiaalcategorie een kwantificatie gemaakt van het aantal stuks of in het geval van metaalslakken het gewicht gemeten. Bij het **aardewerk** (n=214) gebeurde een identificatie en een telling van de technische groepen en hierbinnen een identificatie en een telling van de vormtypes. Het gaat uitsluitend om aardewerk dat het resultaat is van huishoudelijk afval uit de laatmiddeleeuwse en postmiddeleeuwse periode. Het aardewerk is goed tot zeer goed bewaard. De samenstelling is vrij homogeen.

Bij het **bouwmateriaal** (n=5) gaat het om een vloertegel en fragmenten van een geglazuurde muurtegel met blauwe beschildering. Hun aanwezigheid sluit aan bij de (post)middeleeuwse datering van de andere vondsten. Bij de vondsten in **natuursteen** (n=4) zijn er 3 fragmenten van natuursteen die dienden als bouwmateriaal aangetroffen. Twee fragmenten zijn bewerkt en vormden onderdeel van een bouwelement. De drie fragmenten zijn elke van een verschillende steensoort: ijzerzandsteen, kalksteen en Doornikse kalksteen. Naast de constructiematerialen is er ook een wetsteen gerecupereerd.

Bij het **metaal** (n=16) betreft het opnieuw voornamelijk huishoudelijk afval. Het gaat hoofdzakelijk om nagels en niet gedetermineerde vondsten in zowel ferro als non-ferro. Er is één kopspeldje aangetroffen. De bewaring is vrij goed.

Het **dierlijk bot** (n=40) bestaat hoofdzakelijk uit huishoudelijk afval. Het bot is goed tot zeer goed bewaard. Er waren in beperkte mate bewerkingssporen zichtbaar op het botmateriaal.

Tot slot is er ook **glas** (n=6) aangetroffen, het gaat om huishoudelijk afval (fragmenten flessen) en vensterglas.

De beschrijving en het verdere assessment van de vondsten zijn besproken in het hoofdstuk 2.2.2. in relatie tot de datering van de sporen.

Vondsten m.u.v. het aardewerk per context	Som van Aantal
I-4	**14**
Bot / Dierlijk bot	11
Glas / Fles	1
Glas / Niet gedetermineerd	1
Metaal / Non-ferro / Niet gedetermineerd	1
I-5	**9**
Bot / Dierlijk bot	4
Bouwmateriaal / Vloertegel	1
Metaal / Ferro / Constructie / Spijker/nagel	2
Metaal / Ferro / Niet gedetermineerd	1
Natuursteen / Constructie onbewerkt	1
II-2	**4**
Bot / Dierlijk bot	2
Glas / Fles	1
Metaal / Non-ferro / Kledij / Speld	1
II-4	**26**
Bot / Dierlijk bot	15
Glas / Vensterglas	2
Metaal / Ferro / Constructie / Spijker/nagel	1
Metaal / Ferro / Niet gedetermineerd	8
II-6	**12**
Bot / Dierlijk bot	9
Natuursteen / Constructie bewerkt	2

Natuursteen / Wetsteen	1
III-4	**6**
Bouwmateriaal / Muurtegel	3
Glas / Fles	1
Metaal / Ferro / Constructie / Spijker/nagel	2
VI-6	**2**
Bot / Dierlijk bot	2
VI-7	**1**
Glas / Fles	1
VI-8	**3**
Bot / Dierlijk bot	1
Metaal / Ferro / Niet gedetermineerd	2
Eindtotaal	**77**

Tabel 7: De aangetroffen vondsten met uitzondering van het aardewerk per context.

2.2.4 ASSESSMENT VAN DE STALEN

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de staalnames, deze zijn reeds besproken in hoofdstuk 2.2.2.. Het gaat om houtskoolstalen en macrostalen. Deze zijn momenteel nog niet verder onderzocht, maar kunnen in een later stadium nog aangewend worden voor verder onderzoek.

Staalnames per context	Som van Aantal
I-1	**1**
Staalname / Natuursteen	1
I-5	**2**
Staalname / Houtskool	2
II-13	**2**
Staalname / Houtskool	1
Staalname / Natuursteen	1
II-4	**3**
Staalname / zaden en vruchten	1
Staalname / Houtskool	2
VI-3	**1**
Staalname / Houtskool	1
VI-6	**1**
Staalname / Houtskool	1
Eindtotaal	**10**

Tabel 8: Overzicht van de staalnames.

2.2.5 CONSERVATIE-ASSESSMENT

Er komen geen vondsten in aanmerking voor conservatie. De meeste vondsten zijn stabiel en voldoende goed bewaard (aardewerk, bot, glas…) of een conservatie zou geen kennistoename betekenen (bv. nagels).

2.2.6 DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHTE GEBIED

In de zone van de Burchtstraat zijn in de putten net onder het maaiveld hoofdzakelijk ophogingspakketten aangetroffen die ruim te dateren zijn in de 16de-19de eeuw. De ophogingspakketten zijn mogelijk in verband te brengen met de postmiddeleeuwse hospitaalsite (constructie en gebruik) en anderzijds met het bouwrijp maken van het terrein voor de laatmiddeleeuwse hospitaalsite en de bewoning aan de Burchtstraat. Het is waarschijnlijk zo dat men de terreinen een stuk genivelleerd heeft voor de bouw van beide fases van het hospitaalcomplex. Muur II-1 is een recente muur die toebehoort tot de fundering van het gebouw van de toeristische dienst.

Verschillende sporen kunnen gelinkt worden aan de postmiddeleeuwse hospitaalsite. Bewerkte zandstenen blokken (I-1) zijn vermoedelijk restanten van een fundering, hetzij van de voormalige afbakening van de hospitaalsite, hetzij van een bijgebouw dat grensde aan de Burchtstraat. De 19de-eeuwse omheining van de hospitaalsite is geïllustreerd op oude foto's (zie Foto 22); het bijgebouw is te zien op verschillende historische kaarten uit de 19de eeuw (zie Figuur 27, Figuur 28, Figuur 29). De aangetroffen kalkkuil(en) uit de 16de-19de eeuw (I-3 en ev. I-2) brengen we eveneens in verband met de postmiddeleeuwse hospitaalsite, met name voor de productie van kalk voor mortel. Ophogingspakket I-4 is mogelijk ook te interpreteren als het restant van een voormalige tuinlaag. Een mogelijk loopniveau (I-14) dekt deze laag af.

Enkele sporen interpreteren we als ouder dan de postmiddeleeuwse hospitaalsite. Muur I-11 en vloer I-10 kunnen we in verband brengen met restanten van bewoning aan de Burchtstraat. Hoewel slecht bewaard gaat het vermoedelijk om vakwerkbouw. Ook het kasseipad (II-3) in zone II kan door middel van de nabijgelegen opgraving en de stratigrafische opbouw gelinkt worden aan laatmiddeleeuwse bewoning op de site. Het kasseipad kan gedateerd worden in de 14de-15de eeuw.

Onderaan in de profielen zijn verschillende ophogingspakketten te herkennen (I-5 en II-4). In zone I wordt het ophogingspakket I-5 door middel van aardewerk gedateerd in de 13de-16de eeuw; ophogingspakket II-4 in zone II bevat aardewerk dat te dateren is tussen 1326-1400. Deze ophogingspakketten zijn te linken aan de landwinning op de Dender. Vanaf de 12de eeuw vormde de Burchtstraat een belangrijke verbindingsas tussen de burcht (Mottekasteel) op de rechteroever van de Dender, en het centrum van de stad. Tijdens de 13de en 14de eeuw werden de nieuwe stadswallen gebouwd en verder uitgebreid. Het gebied rond het projectgebied kwam hierbij ook binnen de stadsafbakening te liggen. Binnen het projectgebied zijn talrijke historische Denderarmen en zijriviertjes aanwezig. Doorheen de tijd zijn deze gekanaliseerd, overwelft en gedempt. Dit om bewoning tijdens de late middeleeuwen binnen het gebied te kunnen bewerkstelligen.[11]

Door de hoge grondwaterstand zijn de proefputten I en II niet tot op de verstoringsdiepte uitgegraven. Hierdoor hebben we geen zicht op de oudere lagen.

[11] De Graeve 2022.

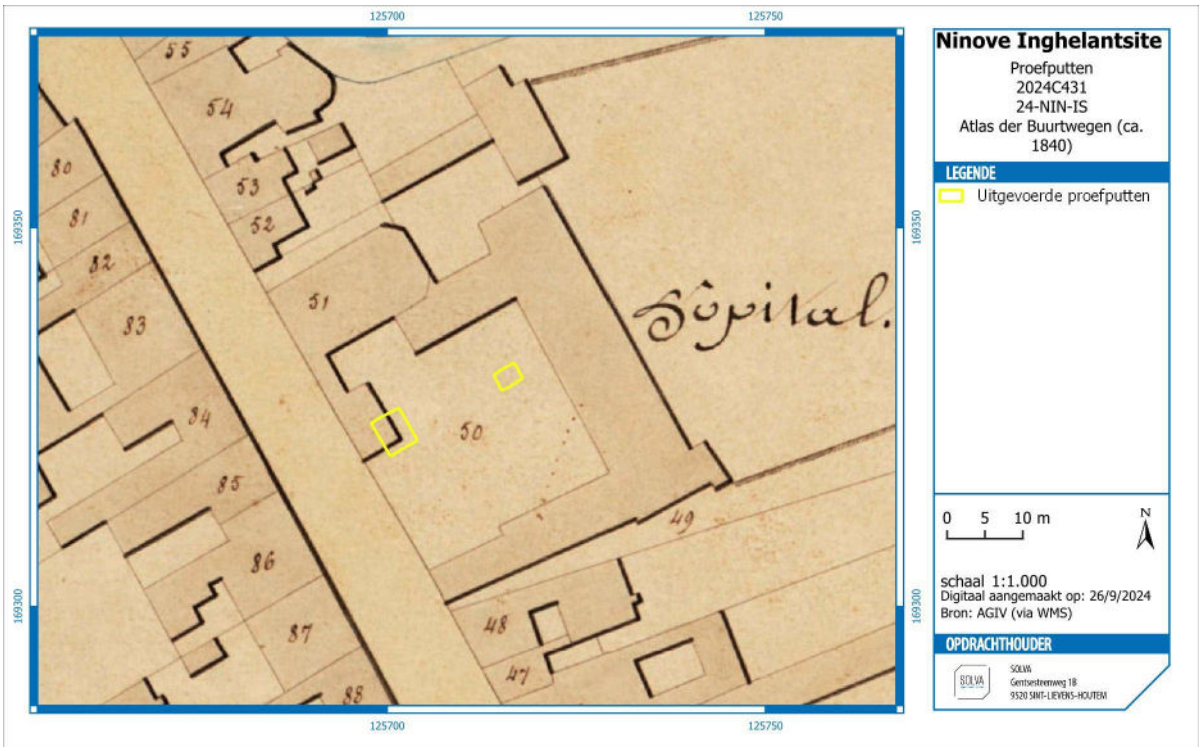

Figuur 27: Situering van de zones I en II op de Atlas der Buurtwegen.

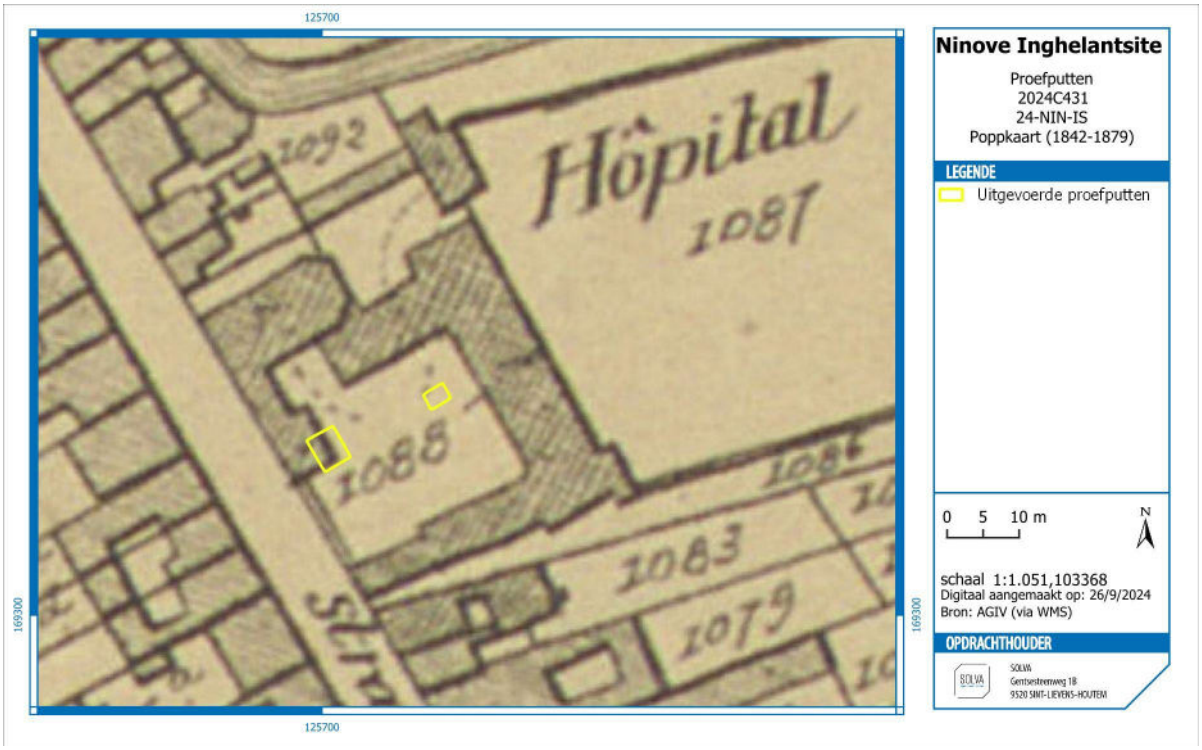

Figuur 28: Situering van de zones I en II op de Poppkaart.

Figuur 29: Situering van de zones I en II op de kadasterkaart uit 1830-1833.

Foto 22: Foto van het Onze-Lieve-Vrouwehospitaal met zicht op het weeshuis, ca. 1904.

In de zone ter hoogte van de geplande doorsteek voor voetgangers en fietsers zijn hoofdzakelijk ophogingslagen uit de 17de tot 19de eeuw aangetroffen. Deze pakketten hebben waarschijnlijk te maken met het in gebruik nemen van de terreinen voor bebouwing uit deze periode. Verder zijn er enkele kuilen (IV-9/10, VI-12), een muur (IV-2) en een akkerlaag (V-4) aangetroffen die te dateren zijn in dezelfde periode. De muren (VI-1/2/5) en vloer (VI-9) uit zone VI kunnen ook geplaatst worden in deze periode. Ze maken deel uit van een gebouwtje dat te zien is op historische kaarten uit de 19de eeuw (zie Figuur 30, Figuur 31, Figuur 32).

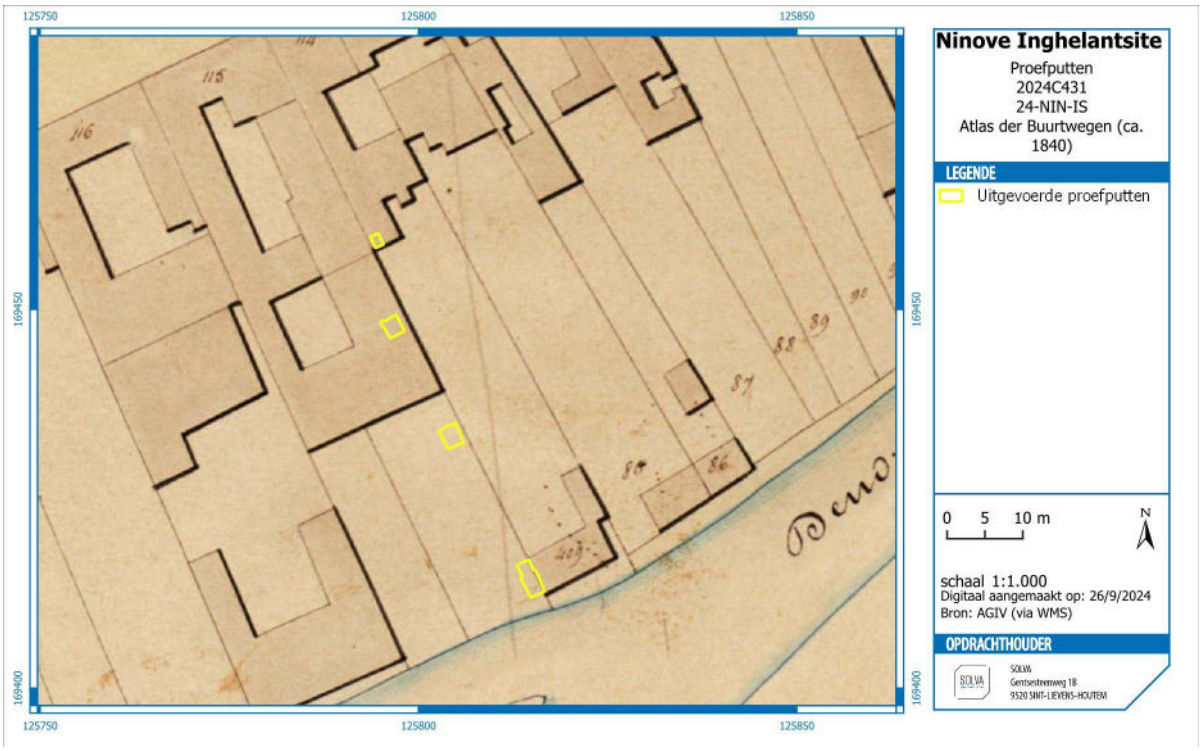

Figuur 30: Situering van de zones III, IV, V en VI op de Atlas deer Buurtwegen.

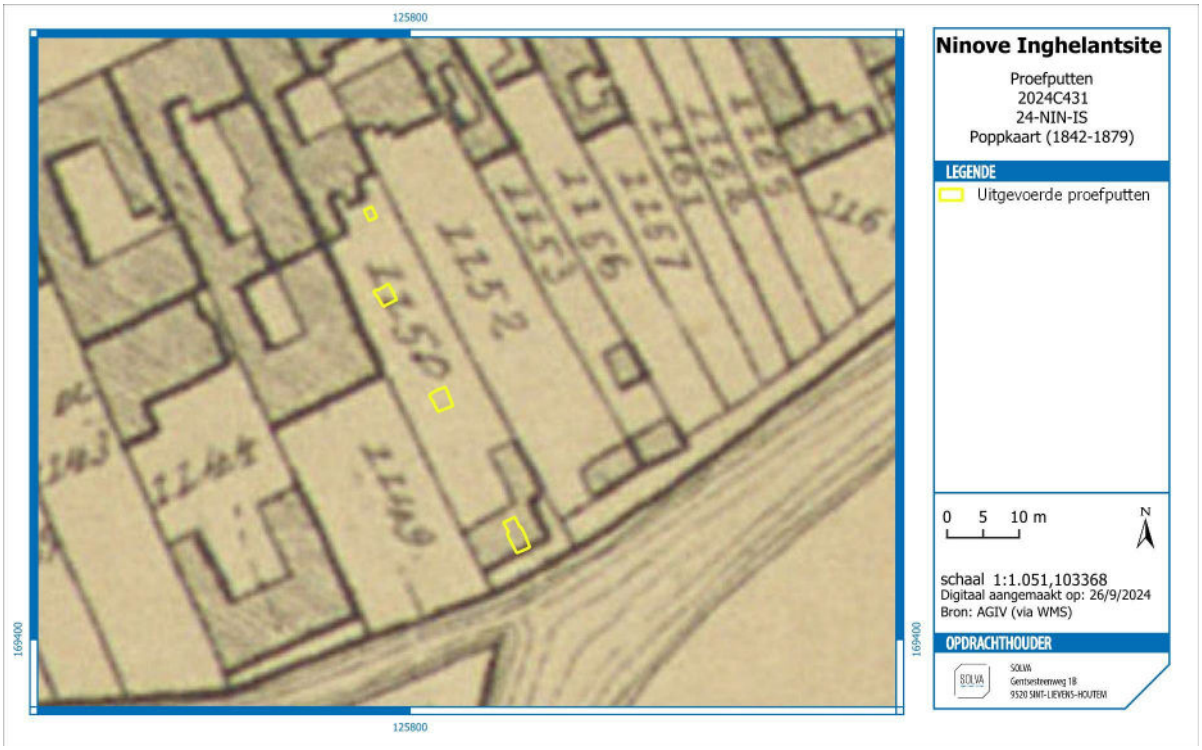

Figuur 31: Situering van de zones III, IV, V en VI op de Poppkaart.

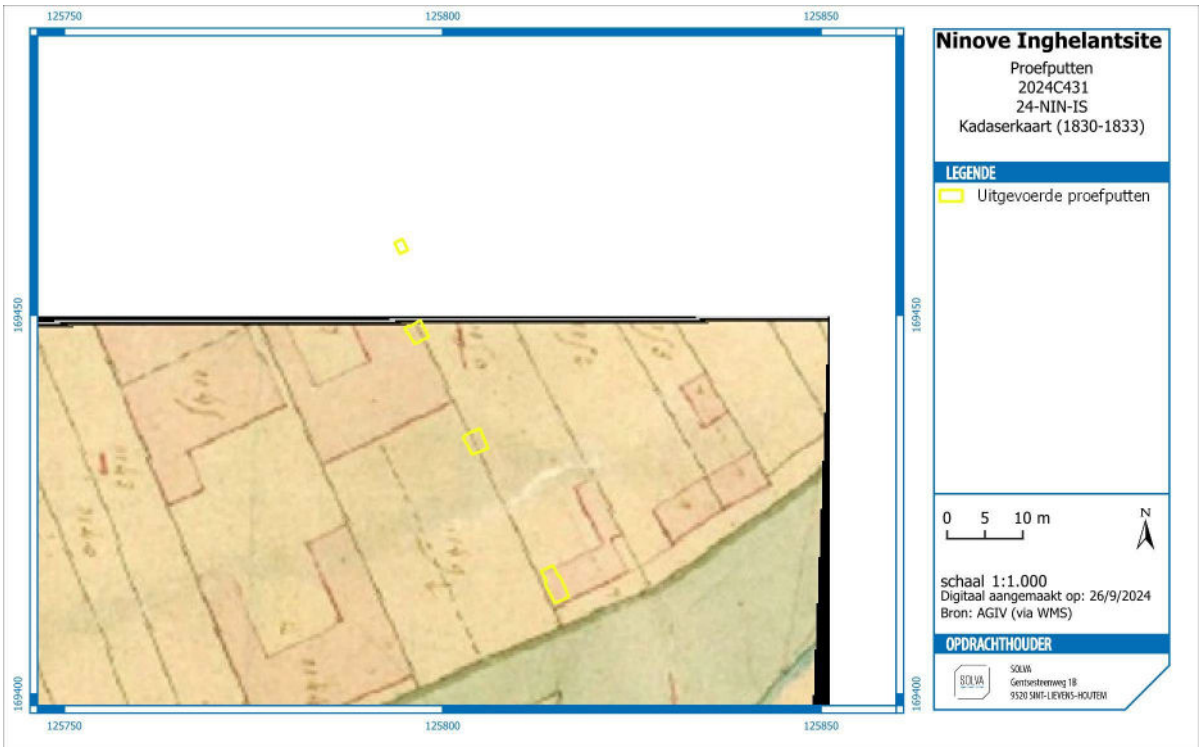

Figuur 32: Situering van de zones III, IV, V en VI op de kadasterkaart uit 1830-1833.

2.2.7 CONFRONTATIE VAN DE BEVINDINGEN MET DE RESULTATEN VAN VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES

Voorafgaand aan het proefputtenonderzoek is een **bureaustudie** (2023J143) uitgevoerd. Op basis van historische en cartografische bronnen is een eerste waardering van het terrein gemaakt. Aangezien het projectgebied zich in de historische stadkern van Ninove bevindt is er een hoge verwachting voor sporen uit de middeleeuwen en nieuwe tijd. Voor de zone aan de Burchtstraat is er sprake van een hoge verwachting voor middeleeuwse en postmiddeleeuwse huizenbouw en sporen van de 13de-eeuwse en 18de-eeuwse fase van de hospitaalsite. Tevens zou er eventueel kans zijn op begravingen aangezien deze zone zich in de buurt van de Onze-Lieve-Vrouwkapel bevindt. Wat de zone van de geplande doorsteek voor fietsers en voetgangers betreft, is er sprake van een kans op middeleeuwse en postmiddeleeuwse bebouwing, achtererven met sporen en structuren en eventueel artisanale contexten. Voor het hele projectgebied is er sprake van een hoge verwachting op steentijd.[12]

In aanvulling op de bureaustudie vermelden we de recent uitgevoerde archeologische **opgraving** ter hoogte van de voormalige toeristische dienst (2024D185).[13] Hierbij zijn de funderingen, muren, vloeren en kelders van de 18de-eeuwse hospitaalsite aangetroffen. Muren en loopniveaus van laatmiddeleeuwse vakwerkbouw zijn vermoedelijk in verband te brengen met de middeleeuwse hospitaalsite. Ter hoogte van de Burchtstraat kwamen eveneens muren en vloeren aan het licht, die te linken zijn aan de middeleeuwse bewoning georiënteerd op de Burchtstraat. Deze middeleeuwse sporen van bewoning gaan gepaard met meerdere episodes van brand. Lokaal zijn sporen van landinname op de Dender geregistreerd, evenals alluviale lagen van de winterbedding van de Dender. De resultaten van deze opgraving zijn in uitwerking, maar verschaffen waardevolle informatie over de stratigrafie en de aard en de datering van de sporen aangetroffen in de proefputten. Stratigrafisch gezien geeft deze opgraving aan dat **meerdere grondplannen of opgravingsniveaus te verwachten** zijn.

---

[12] Van den Bruel *et al.* 2023a.
[13] Onuitgegeven rapport, opgraving Ninove Burchtstraat-Toeristische dienst door SOLVA, april-juli 2024.

In de zone aan de Burchtstraat brachten de proefputten verscheidene sporen aan het licht die te linken zijn aan de postmiddeleeuwse hospitaalsite. Een slecht bewaarde vloer en muur en een kasseipad zijn waarschijnlijk in verband te brengen met de middeleeuwse huizenbouw aan de zijde van de burchtstraat. Deze vaststellingen sluiten aan bij de bevindingen van opgraving Ninove Burchtstraat, grenzend aan het projectgebied. Gezien het feit dat we ons hier buiten de contouren van de voormalige hospitaalsite bevinden is de kans reëel dat er in deze zone nog andere sporen bewaard zijn van de laatmiddeleeuwse bebouwing. Deze kunnen meer inzicht verschaffen over de aard en de organisatie van de vroegste bewoning op deze locatie. De verwachting voor eventuele begravingen was zeer klein en ook tijdens het proefputten onderzoek zijn geen begravingen aan het licht gekomen. Al valt het niet geheel uit te sluiten dat er dieper nog skelet(ten) bewaard zijn. Zo is op de opgraving Ninove Burchtstraat een skelet aangetroffen ter hoogte van zone I.

Door de hoge grondwaterstand was het niet mogelijk om in de proefputten aan de Burchtstraat te verdiepen tot op verstoringsdiepte. Hierdoor hebben we geen zicht op de oudere, prestedelijke lagen. Deze zijn fragmentarisch geregistreerd in de aanpalende opgraving onder de voormalige toeristische dienst en geïnterpreteerd als alluviale lagen van de voormalige winterbedding van de Dender. De geplande rioleringswerken betekenen in dat opzicht als het ware een doorsnede op het terrein tussen de Burchtstraat en de Dender en kunnen een wezenlijke kenniswinst betekenen over de ingebruikname en de evolutie van deze terreinen op een historisch belangrijke locatie.

De zone van de geplande doorsteek voor voetgangers en fietsers brachten geen van de verwachte sporen van de archeologienota aan het licht. Het ging uitsluitend om postmiddeleeuwse ophogingslagen en 19de-eeuwse muurresten van een bijgebouwtje te zien op de historische kaarten.

Over het gehele projectgebied is tijdens het proefputtenonderzoek geen steentijd site of zelfs nog maar een fragment lithisch materiaal aangetroffen. De kans hierop binnen het projectgebied is eigenlijk ook maar zeer klein. Een eerder uitgevoerd proefsleuvenonderzoek heeft immers aangetoond dat er geen intacte bodemopbouw is, maar over het hele terrein ofwel ophogingslagen ofwel stedelijke archeologie zit.

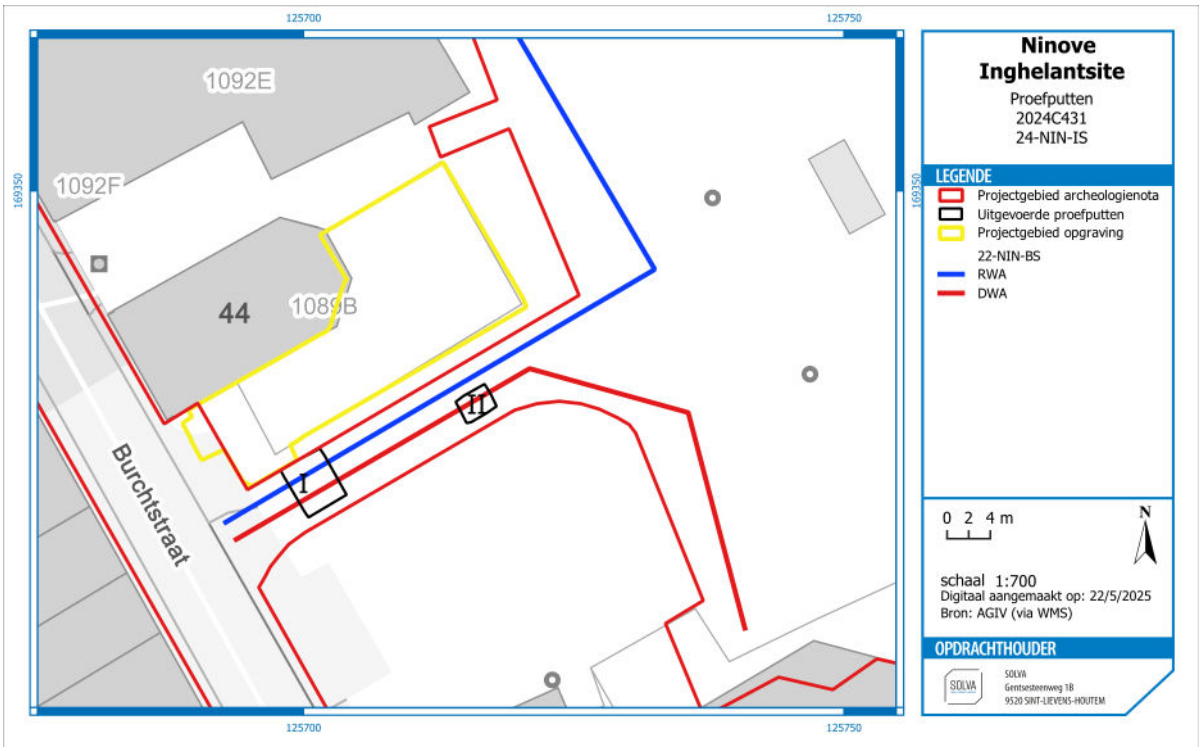

Figuur 33. Situering van de proefputten t.o.v. de opgraving t.h.v. de voormalige toeristische dienst.

Foto 23: Dronefoto van grondplan A van de opgraving ter hoogte van de Burchtstraat. De geplande RWA- en DWA-leidingen liggen onder en parallel met de onderste muur in de werkput.

Foto 24: Foto van het kasseipad aangetroffen tijdens de opgraving aan de Burchtstraat, hoogstwaarschijnlijk het verder verloop van kasseipad II-13 aangetroffen in zone II van dit vooronderzoek.

2.2.8 DE VERWACHTINGEN TEN AANZIEN VAN HET ARCHEOLOGISCH ERFGOED

2.2.8.1 EEN GEMOTIVEERDE VERWACHTING TEN AANZIEN VAN DE AANWEZIGHEID EN AARD VAN ARCHEOLOGISCH ERFGOED OP HET ONDERZOCHTE TERREIN

Ter hoogte van zone I en zone II zijn sporen aangetroffen die te maken hebben met de historische bebouwing ter hoogte van de Burchtstraat. Op de historische kaarten is duidelijke de oude hospitaalsite zichtbaar, de uitgevoerde proefputten bevinden zich binnen deze site. Na de afbraak van het gebouw van de toeristische dienst is er een groot deel van de voormalige noordelijke vleugel van de hospitaalsite opgegraven worden. De resultaten van de proefputten en de opgraving kunnen aan elkaar gelinkt worden. Een muur, vloer, kalkkuil, kasseipad en ophogingslagen in zone I en II weerspiegelen de vaststellingen van de reeds opgegraven zone aan de Burchtstraat. Samenvattend kan er geconcludeerd worden dat de sporen aangetroffen in zone I en II te maken hebben met het in gebruik nemen van het terrein voor de middeleeuwse en postmiddeleeuwse hospitaalsite en de laatmiddeleeuwse bewoning van de site. Bijgevolg zullen deze sporen zich niet beperken tot binnen de contouren van de proefputten. Het kasseipadje loopt alleszins verder door in noordoostelijke en zuidwestelijke richting en fungeerde mogelijk als de scheiding tussen twee erven. Naast sporen van bewoning, is de verwachting ook dat prestedelijke sporen bewaard zijn, meer bepaald lagen die te linken zijn alluviale vlakte van de meanderende Dender en zijarmen.

Zone III, IV, V en VI geven een totaal ander beeld. Hier zijn hoofdzakelijk postmiddeleeuwse ophogingslagen aangetroffen, deze kunnen gelinkt worden aan het in gebruik nemen van de terreinen langs de Graanmarkt voor bewoning. In zone VI zijn er restanten van 19de-eeuws muren geregistreerd. Op historische kaarten van de 19de eeuw is op deze locatie een gebouwtje te zien. Deze sporen zijn, binnen de contouren van de proefput, in kaart gebracht tot op verstoringsdiepte en behoeven geen verder onderzoek. Aangezien er in de proefputten verdiept is tot op verstoringsdiepte en er hoofdzakelijk ophogingslagen zijn aangetroffen, is er een zeer laag archeologisch potentieel. De aangetroffen ophogingslagen komen ook steeds terug in de verschillende zones binnen de percelen 1150C en 1150D. Bijgevolg is de kans zeer laag dat er een ander soort sporen tussen de proefputten en binnen de verstoringsdiepte aan te treffen zijn.

2.2.8.2 AFBAKENING VAN DE ZONES WAAR GEEN ARCHEOLOGISCH ERFGOED AANWEZIG IS OF VERWACHT WORDT

Er wordt geen vernietiging van archeologisch erfgoed verwacht in de zone waar de doorsteek voor fietsers en voetgangers komt. Door het aantreffen van hoofdzakelijk postmiddeleeuwse ophogingslagen binnen de geplande verstoringsdiepte kan er gesteld worden dat verder onderzoek niet zou leiden tot kenniswinst.

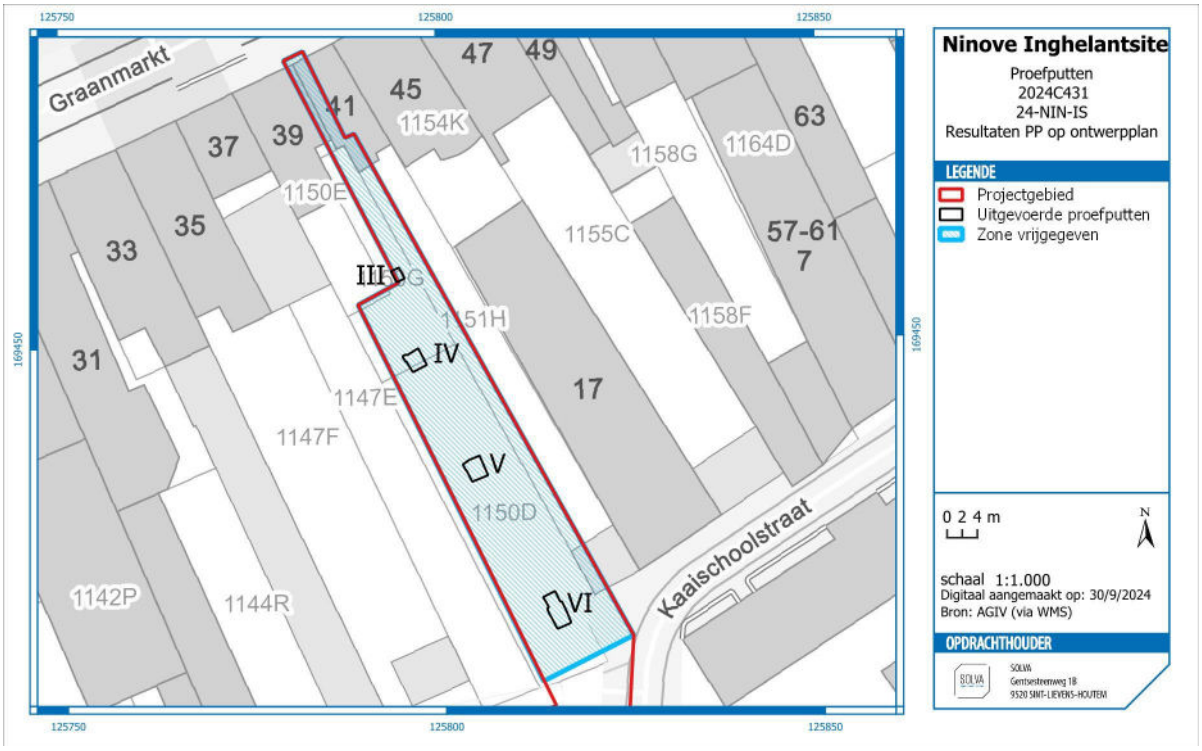

Figuur 34: De zone waar geen verder onderzoek geadviseerd wordt, aangeduid op het GRB.

2.2.8.3 AFBAKENING VAN DE ZONES WAAR ARCHEOLOGISCH ERFGOED VASTGESTELD IS OF VERWACHT WORDT

De zone aan de Burchtstraat waar de geplande werken bestaan uit het aanleggen van een gescheiden rioleringsstelsel wordt wel weerhouden voor verder onderzoek. De proefputten bewezen dat de zone een groot archeologisch potentieel heeft; de bevindingen sluiten aan bij de archeologische bevindingen van de opgraving ter hoogte van de voormalige toeristische dienst.

Door de diepte van de geplande werken kan er geen behoud *in situ* plaatsvinden. Verder onderzoek wordt geadviseerd door middel van een vlakdekkende opgraving. Daarenboven wordt de zone voor verder onderzoek uitgebreider afgebakend dan deze in de archeologienota, voor argumentatie zie het programma van maatregelen.

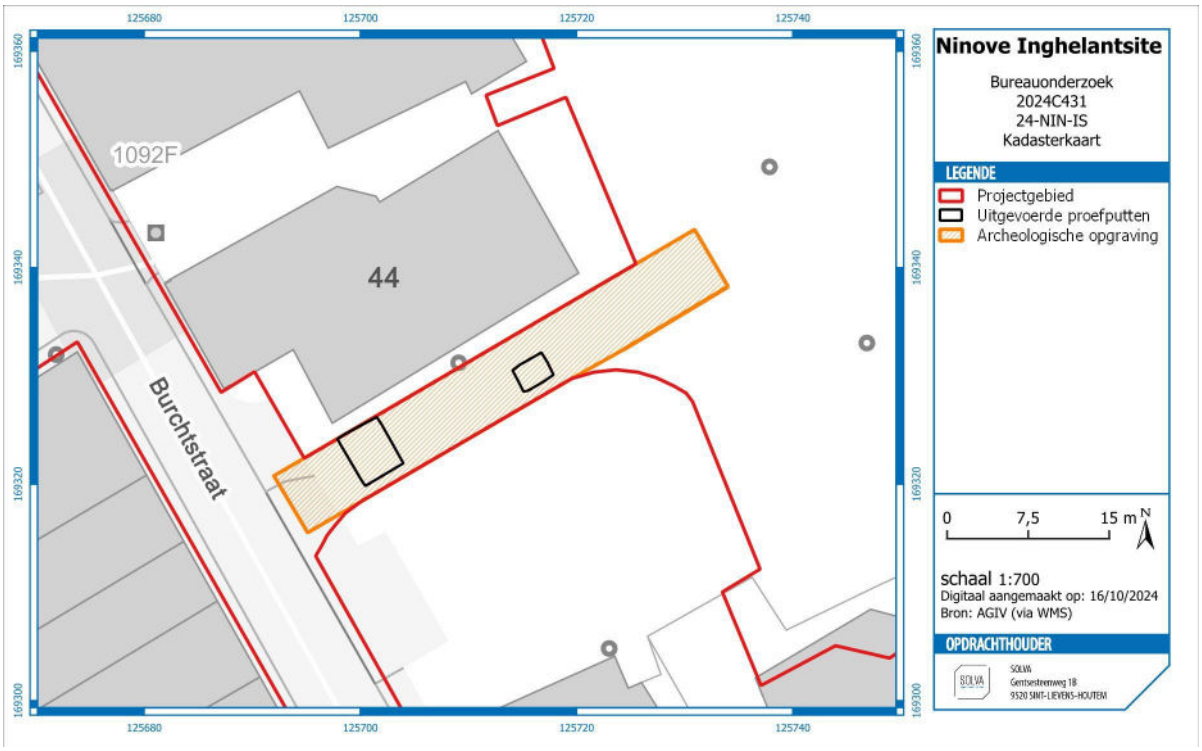

Figuur 35: Zone weerhouden voor verder onderzoek d.m.v. opgraving aangeduid op het GRB.

2.2.8.4 *BEANTWOORDEN VAN DE VOOROPGESTELDE ONDERZOESKVRAGEN*

- *Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?*
  Er zijn voornamelijk ophogingslagen en af en toe loopniveaus waargenomen. Deze kunnen gelinkt worden aan het in gebruik nemen van het projectgebied als woonzone.

- *Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie…)?*
  Het projectgebied was door de fluctuerende Denderarmen een vrij nat gebied. Door het terrein stelselmatig op te hogen kon het in gebruik genomen worden voor bewoning.

- *Is er een aard(bodem)kundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen?*
  Niet van toepassing.

- *Welke archeologisch relevante sporen zijn er aanwezig?*
  De aangetroffen sporen bestaan uit ophogingslagen, loopniveaus, vloeren, muren, een uitbraakspoor, een akkerlaag en verschillende kuilen.

- *Wat is de bewaringstoestand van de sporen?*
  De sporen zijn over het algemeen goed bewaard.

- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
  De sporen in zone I en II maken deel uit van de 18de-eeuwse fase van de Hospitaalsite en de laatmiddeleeuwse bewoning op de site. De muren en vloer in zone VI maken deel uit van een 19de-eeuws gebouwtje.

- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
  De aangetroffen sporen zijn allen te dateren in de middeleeuwen en postmiddeleeuwen.

- *Kan op basis van het sporenbestand in de proefputten een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?*

De sporen in de zone aan de Burchtstraat kunnen gelinkt worden aan de hospitaalsite en aan de oudere bewoning. De omvang van deze site is duidelijk te zien op verschillende historische kaarten. De muren en vloer in zone VI behoren toe aan een 19de-eeuws gebouwtje dat de zien is op de historische kaarten uit die periode.

- *Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen…) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?*
  Een kasseipad is mogelijk een scheiding van twee erven.

- *Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?*
  Neen. Er zijn geen skeletresten aangetroffen.

- *Hoe kunnen de archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
  In de zone aan de Burchtstraat zitten net onder het maaiveld hoofdzakelijke ophogingspakketten uit de 16de tot 19de eeuw aangetroffen. Vermoedelijk werd het terrein genivelleerd voor de werken in de 18de eeuw. De overige sporen zoals een muurtje, een vloer, een uitbraakspoor en een kasseipad kunnen gelinkt worden aan de hospitaalsite en de laatmiddeleeuwse bewoning op de site. In de zone ter hoogte van de geplande doorsteek zijn voornamelijk 17de tot 19de-eeuwse ophogingspakketten geregistreerd. Ook de andere sporen kunnen in deze periode geplaatst worden. Het muurwerk in zone VI behoort toe aan een gebouwtje dat te zien is op de 19de-eeuwse historische kaarten.

- *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
  De aangetroffen sporen kennen een goede bewaring.

- *Wat is de wetenschappelijke waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
  De zone ter hoogte van de geplande doorsteek kent geen wetenschappelijke meerwaarde, het gaat slechts ophogingslagen en restanten van een vrij recent gebouwtje. De zone aan de Burchtstraat kent een zeer grote wetenschappelijke waarde. De sporen kunnen immers gelinkt worden aan de historische bebouwing op de hospitaalsite.

- *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
  Voor de zone van de geplande doorsteek is er geen sprake van vernietiging van een waardevolle archeologische vindplaats wegens de geringe diepte van de geplande werken en het feit dat de muurresten uit zone VI reeds volledig geregistreerd zijn tot op verstoringsdiepte tijdens het onderzoek. Voor de zone aan de Burchtstraat geldt dat de geplande werken voor een vernietiging van het archeologische erfgoed zorgen tot op de geplande verstoringsdiepte.

- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?*
  Voor de zone aan de Burchtstraat is de enige optie voor behoud *in situ* het niet uit voeren van de geplande werken. De zone van de geplande doorsteek wordt niet gezien als een waardevolle archeologische vindplaats die bedreigd wordt.

- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:*
  - *Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?*
    Zie het programma van maatregelen.
  - *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?*
    Zie het programma van maatregelen.
  - *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*
    Zie het programma van maatregelen.

- *Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*
  Zie het programma van maatregelen.

- *Wat is de te volgen strategie bij een vervolgonderzoek?*
  Verder onderzoek dient de vorm aan te nemen van een vlakdekkende opgraving. Voor verder argumentatie hiertoe, zie het programma van maatregelen.

2.3 BIBLIOGRAFIE

DE GRAEVE A. 2017, *Ninove Burchtstraat toeristisch centrum*, Archeologienota – verslag van resultaten.

KLINKENBORG S. & CHERRETTE B. 2017, *Ninove OCMW/Burchtstraat*. Archeologisch vooronderzoek op de voormalige OCMW-site.

VAN DEN BRUEL L., DECRAMER W. & DOUCET A. 2023a, *Archeologienota vooronderzoek zonder ingreep in de bodem Ninove – Burchtstraat*, Verslag van Resultaten.

VAN DEN BRUEL L., DECRAMER W. & DOUCET A. 2023b, *Archeologienota vooronderzoek zonder ingreep in de bodem Ninove – Burchtstraat,* Programma van maatregelen.

SEVENANT M., MENSCHAERT J., COUVREUR M., RONSE A., ANTROP M., GEYPENS M., HERMY M. EN DE BLUST G. 2002, Ecodistricten: Ruimtelijke eenheden voor gebiedsgericht milieubeleid in Vlaanderen. Deelrapport II: Afbakening van ecodistricten en ecoregio's: Verklarende teksten. Onuitgegeven rapport.

2.4 BIJLAGEN

2.4.1 LIJST VAN PLANNNEN, FIGUREN, FOTO'S EN KAARTEN

Zie bijlage.

2.4.2 TEKENINGENLIJST

Zie bijlage.

2.4.3 FOTOLIJST

Zie bijlage.

2.4.4 SPORENLIJST

Zie bijlage.

2.4.5 VONDSTENLIJST

Zie bijlage.

2.4.6 STALENLIJST

Zie bijlage.